

Методичний центр бібліотек закладів вищої освіти
Хмельницького обласного методичного об'єднання

Щорічне інформаційно-аналітичне видання
Бібліотеки закладів вищої освіти Хмельниччини: цифри та факти
Випуск №8 (за матеріалами звітів про роботу бібліотек ЗВО регіону за 2020 рік)

Видається за рішенням методичної ради
наукової бібліотеки
Хмельницького національного університету від 2014 року

м. Хмельницький
2020

ЗМІСТ

- 1. Склад Хмельницького методичного об'єднання бібліотек ЗВО**
- 2. Нове в роботі бібліотек**
- 3. Текстовий звіт**
  - Бібліотечне обслуговування читачів
  - Просвітницька робота
  - Інформаційно-бібліографічна діяльність
  - Комплектування та облік фонду
  - Організація та збереження фонду
  - Система каталогів бібліотек
  - Науково-дослідна та науково-методична робота бібліотек.
  - Підвищення кваліфікації
  - Впровадження комп'ютерних технологій
  - Господарська робота

Склад Хмельницького обласного методичного

об'єднання бібліотек ВЗО:

1. Наукова бібліотека Хмельницького національного університету (методичний центр) – в подальшому **НБХНУ** (I група за оплатою праці).
2. Бібліотека Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка (**Бібліотека КПНУ**) (IV група за оплатою праці).
3. Наукова бібліотека Подільського державного аграрно-технічного університету (**НБПДАТУ**) (III група за оплатою праці).
4. Бібліотека Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії (**ХГПА**) (IV група за оплатою праці).
5. Бібліотека Хмельницького університету управління і права імені Леоніда Юзькова (**Бібліотека ХУУП**) (IV група за оплатою праці).
6. Бібліотека Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту (**ХКТЕІ**) (V група за оплатою праці).

Зростання вимог до бібліотеки університету сприяє реорганізації напряму її діяльності шляхом нарощування інформаційного потенціалу, збільшення електронного ресурсу та швидкого доступу до нього. Сьогодні в країні набирає обертів процес адаптації інформаційно-бібліотечного обслуговування до змін у суспільному житті, до дистанційного обслуговування. Впродовж звітнього періоду всі бібліотеки об'єднання удосконалювали та запроваджували нові форми й методи роботи, брали активну участь в інформаційному забезпеченні навчального і науково-дослідного процесів навчальних закладів, трансформуючи весь комплекс послуг для якомога повнішого задоволення потреб різних категорій користувачів. Основну увагу, як і раніше, звертали на формування інформаційно-ресурсної бази бібліотек, удосконалення обслуговування користувачів, розкриття фондів засобами довідково-бібліографічного апарату, різноманітних наочних та просвітницьких форм, навчання читачів навикам пошуку та відбору інформації, сприяння всебічному розвитку особистості майбутнього спеціаліста.

Нове в роботі бібліотек

Бібліотека ХУУП

В бібліотеці встановлено веб-камеру, що дозволило проводити різноманітні заходи на платформах Zoom, GoogleMeet, Skype.

Бібліотека ХКТЕІ

- Пройшла серія з 8-ми щотижневих бібліокевстив «Ніч у бібліотеці» з «кімнатою страху» для різних курсів та спеціальностей.

Бібліотека ХГПА

- Працівники бібліотеки брали онлайн участь у науково-практичному семінарі «Науково-інформаційний супровід модернізації та реформування освіти й науки», який організований Державною науково-педагогічною бібліотекою України ім. В.О.Сухомлинського (14 травня 2020 року).

Бібліотека КПНУ

- ✓ Проведено соціологічне дослідження «Ефективність використання періодичних

- видань учасниками освітнього процесу історичного факультету» серед користувачів читального залу історичного факультету бібліотеки;
- ✓ Проведено круглий стіл «Л. У. Биковський: видатний бібліотекознавець, упорядник університетської книгозбірні (до 125-річчя від дня народження)»;
  - ✓ Запроваджено нові форми роботи з віртуальними користувачами (віртуальна літературно-мистецька композиція, віртуальний екскурс, віртуальна подорож, віртуальний майстер-клас та інші форми);
  - ✓ Отримано доступ до:
    - ресурсів LIBRARIA (архіву української історичної періодики),
    - повнотекстових ресурсів порталу SpringerNature,
    - повнотекстових ресурсів видавництва Wiley
  - ✓ Проведено перший онлайн майстер-клас із писанкарства, на якому ознайомили віддалених користувачів з історією виникнення традиції розписувати яйця, технікою простого розпису і фарбування, із навичками писанкарства тощо.
  - ✓ Участь у нових формах підвищення кваліфікації: онлайн конференціях, семінарах, вебінарах, як от:
    - «Подписка на контент издательства SpringerWiley»;
    - «Онлайн ресурсивидавництваWiley в допомогу дослідникам WebofScience»;
    - «Ресурси WebofScienceGroupClarivateAnalytics для ефективної наукової діяльності та її аналізу»; «Наукометрия: что, зачем, для кого»; «Можливості платформиWebofScience для науковця та журналу»;
    - «Джерела наукової інформації: що ми знаємо про корона віруси»; «Можливості ресурсу WebofScienceGroupClarivateAnalytics для успішної грантової заявки»; «Публікації у виданнях, що індексуються у WebofScience: міфи і реальність»;
    - «Новий інтерфейс WebofScience».

НБ ПДАТУ

- Проведено реорганізацію та ремонт в читальному залі соціально-гуманітарної літератури (2 поверх І-го корпусу).
- Переміщено сектор комп'ютерного забезпечення та обробки наукових видань у приміщення гуртожитку № 2 ПДАТУ.
- Створено новий розділ на сторінці бібліотеки на сайті ПДАТУ «Забезпечення підручниками по факультетам».
- Започатковано представлення в інтернеті фонду рідкісної та цінної книги НБ ПДАТУ.

НБ ХНУ

1. Спільно з бібліотекою Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка проведено круглий стіл «Л. У. Биковський: видатний бібліотекознавець, упорядник університетської книгозбірні» (до 125-річчя від дня народження).
2. Створено перший випуск довідково-бібліографічного видання «Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельницького національного університету на 2021 рік».
3. З січня 2020 р. бібліотека отримала доступ до повнотекстових публікацій міжнародного видавництва SpringerNature (за передплатою МОН України).
4. Проведено соціологічне опитування (анкетування) здобувачів вищої освіти «Книга і бібліотека в житті сучасного студента».

5. Поведено 2 бліцопитування: «Чи важлива поезія в сучасному житті?» (до 90-річчя Ліни Костенко) та «Бібліотека в житті студента» (до Всеукраїнського дня бібліотек).
6. У зв'язку з пандемією COVID-19 в умовах карантину здійснювали роботу у дистанційному режимі (віртуальне обслуговування, робота з віддаленими програмами, робота в інтернет-середовищі, гнучкий графік тощо). Основні способи реалізації віддаленої роботи: розширення діапазону послуг та ресурсів, які можна надати в дистанційному режимі (онлайн, телефон, електронна пошта), можливість підключення до віддаленого робочого столу, наявність доступу до мережі інтернет, а також технічного забезпечення (комп'ютера, планшета, смартфона тощо), використання сервісу ZOOM, Viber тощо.
7. Вперше за час існування бібліотека перейшла на віддалену роботу. Дистанційно (з домашніх ПК та ноутбуків) працівники бібліотеки працювали 53 дні.
8. Організовано віртуальний сервер та надано доступ працівникам бібліотеки для забезпечення дистанційної роботи під час жорсткого карантину, пов'язаного з пандемією COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2.
9. Для підтримки зв'язку з колективом під час дистанційної роботи та проведення відеонарад працювали з застосунком ZOOM.
10. У рамках курсів з підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників за програмою «Педагогічна майстерність» проведено заняття «Академічне письмо та його викладання здобувачам вищої освіти (пошук інформації та дотримання принципу доброчесності).
11. Для бакалаврів спеціальності «Середня освіта (Біологія)» проведено інформаційний захід «Академічна доброчесність. Пошук наукової літератури» (з використанням платформи Zoom).
12. На допомогу першокурсникам створено та розміщено на сайті бібліотеки 2 презентації: «Ресурси та сервіси бібліотеки» та «БД «Електронний каталог».
13. В інституційному репозитарії ХНУ розпочато роботу з розміщення повних текстів магістерських робіт, відкрито нові рубрики: «Анотація», «Патенти», «Тези доповідей».
14. Взято участь у Всеукраїнському конкурсі «Кращий читач року». Переможець - Наталія Торчинська, доцентка кафедри філології.
15. Участь бібліотеки в анкетних опитуваннях:
  - НТБ КПІ та УБА щодо стратегічного управління в українських бібліотеках
  - НБ ім. М.Максимовича КНУ ім. Шевченка «Університетські бібліотекарі – хто це?»
  - «Робота бібліотеки під час пандемії Covid-19» - на прохання студентки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Просвітницька діяльність. Запроваджено форми та заходи:

1. Започатковано новий формат проведення просвітницьких заходів в умовах пандемії COVID-19 в режимі онлайн у застосунку ZOOM та в режимі Skype-зв'язку.
2. Проведено поетичний флешмоб «Душа належить людству і епохам. Ліна Костенко» (до 90-річчя від дня народження видатної української поетеси Ліни Костенко).
3. У мережі «Фейсбук» проведено віртуальні флешмоби:
  - до Дня вишиванки - «Свято української душі». Створено відеопрезентацію світлин учасників заходу «День вишиванки – день родоводу»;
  - до Дня української хустки - «Українська хустка».

Бібліотечне обслуговування читачів

Усі бібліотеки впродовж звітнього року виконували послідовну різнобічну роботу з підвищення ефективності бібліотечного та інформаційно-бібліографічного обслуговування студентів, науково-педагогічних працівників, інформаційного забезпечення освітнього процесу та науково-дослідної роботи. Книгозбірні працювали в контакті зі структурними підрозділами навчальних закладів, використовували традиційні форми інформаційно-масової роботи: перегляди літератури, склали рекомендовані списки за темами занять, дипломних, курсових робіт. Основними завданнями працівників бібліотек ЗВО у звітньому році були:

- забезпечення навчального процесу науковою, навчальною та методичною літературою, оперативне та повне інформування про нові надходження до фондів бібліотек;
- підвищення якості та оперативності обслуговування користувачів шляхом автоматизації процесів обслуговування та пошуку інформації;
- виховання культури читання та навчання користувачів основам інформаційної культури;
- розвиток віртуальних послуг користувачам;
- сприяння розвитку національної вищої школи.

У зв'язку із карантинними обмеженнями у роботі бібліотек сталися зміни. Діяльність книгозбірень була скерована, переважно, на дистанційне обслуговування користувачів та надання їм послуг в онлайнрежимі. Це і стало головною причиною зменшення традиційних показників обслуговування та зростання показників роботи з електронними ресурсами.

За єдиним обліком загальний показник кількості читачів зменшився у порівнянні з 2019 роком на 2686 (15,45 %). Показник відвідувань, як порівняти з минулим звітним роком, зріс на 313687 (17,38%), в основному за рахунок збільшення кількості звернень до електронних ресурсів: вебсайту – 30,26%, репозитаріїв – 47,66%. На загальну кількість вплинули показники використання електронних ресурсів користувачами бібліотек ХНУ та КПНУ.

Загальний показник кількості виданих документів зменшився на 1,85 % і становить 1961574.

Показник традиційної видачі документів зменшився на 41,6 % і становить 37,17 % від загального показника виданих документів (2019 – 62,5%). У звітньому році видано періодичних видань майже у тричі менше, ніж у попередньому, однією з причин є зменшення на 4,98 % надходжень періодики до бібліотек та запровадження карантинних обмежень через пандемію коронавірусної хвороби COVID-19, спричинену SARS-CoV-2. Використання мережевих локальних документів збільшилося на 39,2%.

Бібліотека ХГПА

Гуманітарно-педагогічна академія є навчальним закладом, що діє в межах ступеневої освіти. Відповідно завданням бібліотеки є інформаційне забезпечення навчального процесу на:

- 1-4 курсах (шкільна програма та програма педагогічного коледжу);
- 5-6 курсах (програма академії);
- 7-8 курсах (програма магістратури та менеджменту в освіті);
- післядипломна освіта за спеціальністю (англійська мова та література, німецька мова та література).

Обслуговування проводилось на абонементі, трьох читальних залах та в 13-ти кабінетах освітніх дисциплін лаборантами, згідно з графіком роботи кабінетів.

З метою забезпечення практичних занять навчально-методичною літературою у бібліотеці виділено окремий фонд, де зберігаються та видаються підручники.

Для реєстрації читачів та книговидачі використовуються і стандартний,

і електронний формуляри читача.

За звітний період кількість читачів за єдиним обліком збільшилася на 33,4% , а кількість обслугованих всіма структурними підрозділами зросла усього на 0,5%, показник відвідування бібліотеки зменшився на 54,9% у порівнянні з минулим роком і становить 27589 відвідування. Кількість книговидач зменшилася на 38,4%.

НБ ХУУП

У 2020 році кількість читачів за єдиним обліком збільшилася на 11,6 % і становить 2260 користувачів, збільшився й показник кількості обслугованих читачів, як порівняти з минулим роком, на 19,8% та становить 4377 читачів. Зменшилися показники: відвідувань книгозбірні на 27,5% та книговидач на 20,7%.

До послуг читачів у читальному залі 5 назв газет і 70 назв журналів. Великим попитом користуються журнали: «Юридична Україна», «Право України», «Публічне право», «Університетські наукові записки», «Економіка України», «Фінанси України», «Аспекти публічного управління» та газети: «Юридичний вісник України», «Голос України».

Нова література зосереджена, в основному, у читальному залі.

Традиційно з метою повного задоволення запитів користувачів вивчались їхні інформаційні потреби шляхом проведення бесід, аналізів читання, складу та використання бібліотечного фонду.

Працівниками відділу абонементу здійснено комплекс заходів з підготовки масової видачі навчальної літератури. На початку кожного семестру студентам денної та заочної форм навчання видавались комплекти підручників згідно з графіком видачі літератури. Під час розподілу та видачі комплектів підручників використовувались навчальні плани, проводились консультації з викладачами навчального закладу.

На початку вересня працівниками читального залу проведено для першокурсників бібліотечні уроки та екскурсії, на яких розповідали про якісний та кількісний фонд бібліотеки, її можливості, правила користування читальним залом, ЕК, послуги, які надає бібліотека, а також про історичну пам'ятку міста Хмельницького – будинок, в якому розташована бібліотека.

У читальному залі експонувались виставки нових надходжень, а також тематичні виставки на допомогу навчальному процесу.

Бібліотеку включено до обхідного листка студентів, викладачів та співробітників, що дало змогу значно скоротити кількість читацької заборгованості.

У бібліотеці діє система нічного абонементу. Така послуга є безкоштовною.

Бібліотека продовжувала видачу літератури в автоматизованому режимі, все ще застосовуючи гібридну технологію обслуговування, тобто облік здійснювався традиційними формами і через комп'ютер.

Бібліотека ХКТЕІ

Диференційне обслуговування користувачів усіх категорій протягом року проводилося на абонементі та 3-х читальних залах.

Масова видача навчальної літератури здійснювалась згідно з графіком видачі підручників. У вересні для першокурсників проведені бібліотечні уроки, на яких студентів поінформовано щодо правил користування бібліотекою та послуг, які надає книгозбірня, організовано екскурсії по бібліотеці. На окремі заняття готувались та видавались комплекти підручників. Обслуговування читачів здійснювалось в автоматизованому режимі за електронною читацькою карткою. Кількість користувачів за єдиним реєстраційним обліком зменшилася на 22% і склала 1384. Кількість відвідувань зменшилася на 14,7% і становить 22548.

Бібліотека КПНУ

Забезпечення інформаційних потреб користувачів бібліотеки здійснювалося 4 загально-бібліотечними структурними підрозділами:

- інформаційно-бібліографічним відділом;
- відділом комплектування та наукової обробки документів;
- відділом електронних інформаційних ресурсів;
- відділом абонементів та читальних залів, який складається з 4 абонементів та 9 читальних залів.

На кожному територіально віддаленому факультеті університету працюють бібліотечні підрозділи, у яких зосереджено галузеву літературу, підбрану у відповідності до спеціальностей та освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти.

Продовжувалась реєстрація відвідувачів в єдиній електронній базі даних «Читачі». Протягом року зареєстровано 4432 користувачі, а це на 21,5% менше, ніж торік, з них 3256 студентів. Користувачам виготовлено ламіновані читацькі квитки зі штрих-кодovими етикетками. Структурними підрозділами бібліотеки обслуговано 8477 (на 35,4 % менше, ніж торік) користувачів, яким видано 99543 документи (в тому числі 1706 рідкісних та цінних, 54826 мережних локальних документів). Користувачі відвідали бібліотеку 65429 разів, в тому числі масові заходи – 762, вебсайт бібліотеки – 28774, інституційний репозитарій – 18595.

Зменшилися відносні показники роботи бібліотеки: відвідуваність – на 4; читаність – на 10,3. Суттєво збільшився показник книгозабезпеченості – на 53.

У 9 бібліотечних підрозділах (фізико-математичного, педагогічного, економічного факультетів, історичного, мистецької літератури, читальні зали №1 та №2, інформаційно-бібліографічний відділ та відділ рідкісних видань) обслуговування проводиться в автоматизованому режимі.

Значна увага приділялась обслуговуванню студентів I курсу, які одержували підручники традиційним груповим методом. При реєстрації нового читача обов'язково проводилось ознайомлення з правилами користування бібліотекою та бесіда про структуру й інформаційний ресурс бібліотеки. Графіки видачі підручників узгоджувались з деканатами. Видача комплектів здійснювалася відповідно до графіку, що сприяло оперативному забезпеченню студентів необхідною літературою.

З метою збереження та впорядкування бібліотечного фонду проводились бесіди з користувачами про правила користування бібліотекою, виявлялися боржники, здійснювалася заміна загубленої літератури.

Важливою складовою роботи абонементів та читальних залів була виставкова діяльність, бібліографічні огляди, проведення Днів кафедр.

У минулому році (так як і у попередніх чотири роки) через брак коштів не працював міжбібліотечний абонемент.

НБ ПДАТУ

Обслуговування читачів у бібліотеці здійснювалось на 4-х абонементних та 4-х читальних залах.

Для якісного обслуговування читачів у книгозбірні широко застосовувався відкритий доступ до книжкових фондів, проводилася систематична, послідовна робота зі студентами, вивчалися плани занять, теми рефератів, курсових, дипломних робіт. При записі у книгозбірню працівники абонементів ознайомлювали студентів з «Правилами користування бібліотекою», наголошували про матеріальну відповідальність за втрачені та пошкоджені книги.

Працівники бібліотеки, застосовуючи індивідуальні та групові методи роботи з

користувачами, надаючи їм потрібну інформацію, рекомендували нову літературу, а також періодику, яка була основним джерелом з багатьох питань історії, філософії, економіки, педагогіки, менеджменту, маркетингу, нових технологій виробництва.

В читальних залах та на абонементних експонувались тематичні виставки на допомогу навчальному процесу, до загально-університетських заходів.

Традиційно на початку навчального року в бібліотеці проводилася декада першокурсника. В рамках декади організовано:

1. Книжкові виставки:

- «Випускники ПДАТУ – твої викладачі-наставники»;
- Виставка-порада «Підручник – твій перший помічник у навчанні»;
- «Бібліотека ПДАТУ – твій дороговказ у світ знань»;
- «Як самостійно готуватися до занять»;
- «Тобі першокурснику: твоя професія аграрій»;
- «Підручник – основа теоретичних знань».
- «Бібліографія на допомогу студентам».

2. Уроки-екскурсії та бесіди-знайомства «Стань активним користувачем книжкових скарбів», на яких першокурсників ознайомили зі структурою бібліотеки, правилами користування довідково-бібліографічним апаратом та книжковим фондом

3. Години бібліографічної грамотності, бесіди:

- «Роль книги і читання в житті людини»,
- «Бібліотека та інформаційна культура читача»,
- «Вчимося працювати з книгою».

Проводилась робота з ліквідації читацької заборгованості.

Кількість читачів за єдиною реєстрацією становить 3905 (на 4,7% менше, ніж минулого року), кількість користувачів, обслугованих усіма структурними підрозділами, зменшилася на 5,6%, як порівняти з минулорічними показниками, і становить 15150. На 13,2% зменшилася кількість відвідувань, показник видачі документів зменшився в порівнянні з минулим роком на 21,2%. На якість книговидачі негативно впливає обмежене комплектування новими документами сільськогосподарського спрямування.

Як методичний центр об'єднання сільськогосподарських бібліотек області, бібліотека обслуговувала користувачів коледжу ПДАТУ, Новоушицького коледжу ПДАТУ, Шепетівського коледжу ПДАТУ та Хмельницької державної сільськогосподарської дослідної станції ІКСГП НААН. Користувачі цих підрозділів є активними читачами головної бібліотеки.

Послугами МБА скористався усього 10 абонентів, для них замовлено та отримано 12 документів з різних бібліотек, надіслано 12 видань у книгозбірні інших навчальних закладів.

НБ ХНУ

Бібліотечно-бібліографічне обслуговування користувачів проводилося працівниками всіх структурних підрозділів: ВО, ІБВ, НМВ, ВКНОД, ВЗФ, ВІТКЗ; в 3-х читальних залах і на 3-х абонементних; у залі каталогів та електронної інформації, а також на 5-ти кафедральних абонементних; вебсайт книгозбірні через віртуальну систему обслуговування.

На всіх традиційних пунктах обслуговування перереєстрація читачів, облік видачі документів та масових заходів здійснювалися в автоматизованому режимі на основі програмного продукту «УФД. Бібліотека». Звичним методом обліковувалися показники роботи кафедральних абонементів.

Облік показників віртуальної системи обслуговування здійснювався через лічильники сторінок вебсайту бібліотеки, інституційного репозитарію – через лічильники

програмного продукту DSpace та за допомогою власного програмного продукту «Статистика використання репозитарію».

У 2020 році традиційні статистичні показники роботи бібліотеки значно зменшилися проти минулого року. Причиною є запровадження карантинних обмежень. У період адаптивного карантину та посилення карантинних заходів в університеті навчання проводилося за змішаною системою, переважно дистанційно. Традиційне обслуговування читачів не проводилося впродовж 53 днів - з 17 березня по 31 травня 2020 року. Відповідно збільшився відсоток показників віртуальної системи обслуговування до загальних показників по бібліотеці.

Кількість користувачів бібліотеки за єдиним обліком зменшилась на 32 % проти попереднього року та становить 3431. Кількість фактично обслужених, яка складає 9274 користувачі, зменшилась на 47,3%. Користувачі ЕБ складають 18,7 % до фактично обслужених. Найбільшу кількість читачів обслужено на абонементів — 40,7 % від загального показника, а найбільше навантаження по читачах на навчальних абонементів — 1788. Кількість віддалених користувачів зросла на 10,8%.

Кількість відвідувань зросла, як порівняти з минулим роком, на 30,3% і становить 1827113, з них 25347 - традиційні відвідування бібліотеки. Одним із чинників зростання відвідуваності сайту книгозбірні є звернення користувачів до інституційного репозитарію. Середньоденний показник відвідування бібліотеки становить 121,86, електронної бібліотеки — 17,96, а вебсайту книгозбірні — 6903,3.

Показник видачі традиційних та електронних документів — 1254731 прим., що на 39,44 % більше від попереднього року. Загальна кількість завантажених електронних документів за рік — 1177475, що становить 93,8 % від загальної видачі. Найбільший відсоток до загальної традиційної видачі документів становить навчальна література — 52,47 %.

Показник кількості користувачів ЕБ, зареєстрованих у власному програмному продукті обліку статистичних даних, у звітному році становить 1737 (на 40,15% менше минулорічного показника); відвідувань — 4688 (минулого року — 9815). Показник кількості завантажених документів проти минулого року збільшився на 16,6 % і становить 128953. З БД «Інституційний репозитарій» завантажено 1048522 документи, що на 44,48 % більше, ніж торік.

Упродовж року, зважаючи на кількісні показники використання бібліотечного фонду та зміни в структурах кафедр (злиття, роз'єднання), було закрито 2 абонементи бібліотеки на кафедрі технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва та в центрі іноземних мов. На 1.01.2021 року залишилось 5 абонементів на кафедрах.

До послуг МБА у звітному році звернулися 6 абонентів. Для них отримано з інших бібліотек 16 документів та 257 сторінок електронних копій. Зареєстровано нового абонента МБА — університет митної справи та фінансів (м. Дніпро), якому за допомогою сервісної послуги ЕДД було відправлено 222 сторінки електронних копій. Інформація про службу міжбібліотечного абонента та електронної доставки документів надавалася під час проведення масових інформаційних заходів та занять зі студентами з основ інформаційної культури.

Традиційно для студентів 1-го курсу проведено «Місячник першокурсника», який цього року розпочався 15 вересня і тривав до 15 жовтня. За цей період 32% студентів першого курсу отримали читацькі картки та комплекти підручників, ознайомилися з правилами, структурою, інформаційними ресурсами бібліотеки, прослухали бесіди про культуру читання. ВО зареєстровано 475 користувачів, виготовлено відповідну кількість читацьких карток, здійснено редагування БД «Читачі».

Під час обслуговування студентів 1-х курсів денної форми навчання застосовувався груповий метод видачі підручників; 2-3-х курсів — гібридна технологія

видачі підручників (груповим методом та індивідуально); студенти стаціонару 4-5-х курсів та студенти-заочники 2-6-х курсів обслуговувалися індивідуально.

На допомогу навчальному процесу в читальних залах та на абонементах впродовж року експонувалися виставки нових надходжень, а також тематичні виставки, зокрема:

- Вам, першокурсники!
- Якісна освіта – дорога в майбутнє
- Інформатика – фундаментальна наукова та освітня галузь
- Економічна теорія – база економічних наук
- Культура України – скарбниця народної мудрості та досвіду
- Фізичне виховання, спорт та фізична культура
- Технологічні процеси виробництва взуття
- Екологія – гармонія суспільства і природи
- Філософія - спосіб духовного самовизначення людини у світі
- Правові знання – веління часу
- Парад українських словників
- Українська мова у професійному спілкуванні

Загалом на сайті представлено 23 віртуальні виставки, на яких експоновано 865 документів. За рік до виставок зверталися 1248 разів.

Просвітницька робота

Бібліотечне обслуговування користувачів на сучасному етапі – це цілеспрямована, організована система дій і заходів, метою якої є сприяння вдосконаленню професійного, інтелектуального та естетично-духовного стану суспільства через доведення до свідомості користувачів наукових знань, емпіричних фактів, естетичних і морально-етичних цінностей, акумульованих у бібліотечних зібраннях документів на різноманітних носіях, організацію виставок, творчих зустрічей із письменниками та науковцями, митцями тощо.

Просвітницька робота бібліотеки закладу вищої освіти на сучасному етапі вирізняється різноманітністю форм та засобів проведення.

Для популяризації інформаційних ресурсів фахівці бібліотеки використовують комплексні інформаційні заходи: книжкові та віртуальні виставки, круглі столи, семінари, презентації книг, екскурсії, інформаційні заняття, зустрічі з визначними діячами, літературні читання, Дні кафедри, художньо-мистецькі заходи тощо. Заходи приурочувалися до знаменних і пам'ятних дат. Бібліотекарі організували низку заходів: традиційні та віртуальні виставки, огляди літератури, поетичні вечори, мистецькі години тощо.

Інформація про заходи розміщувалася на сайті бібліотеки та вебсторінках в соціальних мережах.

Загалом у бібліотеках об'єднання відбулося 134 масових заходів (на 3 менше, ніж у минулому році), організовано 137 (майже у тричі менше, ніж минулого року) тематичних виставок, на яких експонувалося 16246 документів.

Сучасні виклики, карантинні обмеження і мінливі потреби користувачів бібліотеки змушували працівників шукати нові підходи до бібліотечного обслуговування, поєднуючи традиційне і новаторське.

Бібліотека ХГПА

Організовано 7 тематичних виставок та відкритих переглядів літератури, на яких

експонувалося 2965 видань. Впродовж року біля книжкових виставок проводились бесіди-огляди літератури.

За рік підготовлено та проведено 9 масових заходів. Серед них:

- Творча зустріч «Україна буде такою, якою ми її собі виміємо. Не бійтеся мріяти!» з Першим заступником голови Національної спілки письменників України, відомим письменником і громадським діячем Володимиром Шовкошитним
- Літературне свято «Барви рідного слова» (з нагоди Міжнародного дня рідної мови);
- Літературно-мистецьке свято «Між нас тобі, Тарасе жити»
- Ісаєнківські читання «Писала серцем я свої вірші...» (до дня народження подільської поетеси, колишньої працівниці бібліотеки). Захід відбувся у застосунку Zoom.
- Презентація книжкової виставки «Мова – перлина вікової мудрості».
- Презентація альманаху «Слово єдне!» (на платформі ZOOM).
- Участь у літературному альянсі «Лунай, величне наше слово!» (в режимі Skype-зв'язку).

НБ ХУУП

Упродовж року бібліотека провела 1 масовий захід: літературно-мистецьке свято до Міжнародного дня рідної мови «Чарівний світ української мови».

За рік оформлено 40 тематичних книжкових виставок та 55 віртуальних виставок, які розміщені на вебсторінці бібліотеки. Загалом на виставках експонувались 3477 документів.

Бібліотека ХКТЕІ

Упродовж року бібліотека експонувала 32 тематичні виставки до ювілейних дат відомих науковців, письменників, педагогів, діячів культури; дня народження Т.Г. Шевченка, Міжнародного дня рідної мови, Конституції України, Всесвітнього дня Землі, дня Соборності України, Всесвітнього дня боротьби з тютюнопалінням, Міжнародного дня боротьби зі зловживанням наркотиками, Чорнобильської трагедії, Дня незалежності України, Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв голодомору тощо.

У зв'язку із карантинними обмеженнями, у період березня-червня організовувалися виховні години у дистанційному форматі (на платформі Office 365). Проведено виховні заходи:

- Шевченківські читання;
- імпреза «Бо він чоловік»;
- захід – реквієм «Скорботна свіча пам'яті святої...».

У жовтні – листопаді 2020 року пройшла серія з 8-ми щотижневих бібліоквестів «Ніч у бібліотеці» з «кімнатою страху» для різних курсів та спеціальностей.

У докарантинний період та з вересня і до кінця року щотижня проводилися «Флешбуки» – презентації книг за спеціальностями викладачами інституту. Також відбувалися заходи щодо популяризації сучасної літератури – презентації книг студентами та обговорення вражень від прочитаного.

Зі студентами проведено 12 масових заходів.

Бібліотека КПНУ

Працівники бібліотеки приділяли увагу не лише інформаційному напрямку роботи, а й виховному, формуючи світогляд студента, його художній смак, культуру, громадську свідомість та різнобічні інтереси.

Загальноуніверситетського значення набуло:

- відзначення Дня Соборності України:
  - тематично-ілюстративні виставки «День Соборності України – символ національного єднання»; «Україна суверенна»
- вшанування пам'яті Т. Г. Шевченка:
  - віртуальна виставка «Шевченко у документах відділу рідкісних видань»
  - книжкова виставка «Шевченко – світоч української нації»
  - виставка-портрет «Т. Г. Шевченко – український поет, художник, мислитель»
- відзначення Дня Перемоги у Другій світовій війні:
  - бібліографічний огляд літератури «Переможні сторінки Другої Світової війни»
  - цикл книжкових виставок: «На хвилі пам'яті», «Війні немає забуття!», «Нам не забути днів війни: 75 років Перемоги!», «Тільки пам'ять не сивіє», «Пам'ятати заради майбутнього!», «Безсмертна слава у віках»
- вшанування Героїв Небесної сотні:
  - вечір-реквієм «Героям слава, вписана в серцях»
  - презентація експозиції «Твої герої, Україно»
  - виставка-реквієм «Небесна сотня: Герої не вмирають»
  - тематичні виставки «А Сотня відлетіла в небо...» та «Пам'ятаймо Героїв Небесної Сотні»
- відзначення Дня Гідності та Свободи ілюстративно-тематичні експозиції:
  - «Події, що змінили долю країни»,
  - «Слава Україні!» «Героям слава!»,
  - «День Гідності та Свободи»
  - «Герої Майдану і волонтери миру: український феномен»
- відзначення Дня захисника України та українського козацтва:
  - літературно-музичний вечір «Слава козацька не вмере, не поляже»
  - книжкова виставка «Козацька героїка захисників України»
  - тематичні експозиції: «Рідна Земле моя, ти козацькою славою вкрита!», «Спадщина поколінь» (відділ рідкісних видань), «Слава козацька вічно жива!»
- відзначення Дня незалежності України та Дня Конституції книжкові експозиції:
  - Основний Закон України.
  - Конституція країни – символ незалежності держави.
  - Конституція – паспорт держави!
  - Незалежна і єдина будь навіки, Україно!
  - Наша незалежність.
  - Україна – моя Батьківщина!
- вшанування пам'яті жертв голодомору 1932-1933 рр.:
  - цикл книжкових виставок:
    - Книга Пам'яті
    - Голодомор в Україні: незабутні сторінки історії
    - Голодомор – трагедія українського народу
    - Голодомор – біль українського народу
    - Свіча пам'яті
    - Запалимо свічу пам'яті
  - віртуальні виставки
    - Не згасає в серці пам'яті свіча
    - віртуальна подорож в історію Голодомору «Скорботна пам'ять України»
- відзначення Дня української писемності та мови:

- тематичні книжкові виставки «Рідна мова – духовне багатство народу», «Мова кожного народу неповторна і своя...», «Там, де живе рідна мова, живе український народ», «Мова – державний скарб», «Мова – скарбниця духовності народу»
- віртуальні виставки «Скарбниця народного мовлення України» «Мово моя - в тобі мудрість віків!»
- бібліографічний огляд літератури «Душа народу бринить у слові»

До 85-річчя від дня народження вітчизняного поета Василя Симоненка організовано віртуальну виставку «Ти знаєш, що ти людина»; тематичну – «В. Симоненко – поетичні етюди» та бібліографічні огляди літератури:

- Витязь української поезії
- Василь Симоненко – поет і людина
- Василь Симоненко: поезія в його житті

Бібліотека долучилася до відзначення 90-річчя від дня народження поетеси і громадського діяча Ліни Костенко організувавши бібліографічний огляд творчого доробку поетеси «Весна прийшла у римах Ліни Костенко». Було проведено поетичні читання «Моя Ліна Костенко» зі студентами факультету корекційної педагогіки та психології, презентовано виставки-персоналії: «Ліна Костенко – берегиня української літератури» та «Страшні слова, коли вони мовчать...».

До Всеукраїнськоготижня правапроведено бібліографічний огляд літератури «Україна – правова держава», бібліосерпантин «Конфлікт і згода». Розроблено тематичні книжкові виставки: «Знання законів – знання прав», «Права природи і права тварин», «Право створене на користь людству», «Держава. Право. Закон».

Продовжував роботу літературний гурток «Муза», що працює у читальному залі №1. Членами гуртка є студенти університету які шанують поетичне слово та самі пробують перо. Відбулося два засідання на яких талановита молодь ділилася своїми віршами, обговорювали творчість відомих поетів та письменників. До творчої роботи гуртка приєдналась місцева поетеса, керівник літературного клубу «Джерела душі» Тетяна Федорівна Дорошенко. Молодь відгукнулася на запрошення декламування авторських поезій на місцевому радіо.

Особлива увага приділялася ювілярам, ветеранам університету, які стояли у витоків університету. Підготовлено віртуальні виставки до ювілейних дат сподвижників: У. Биковського, Б. Р. Ліпмана, В. А. Смолія, О.П. Вержиховської, І. С. Винокура, В. М. Лабунця.

Продовжував функціонувати громадський рух «Бук-кросинг» на центральному абонементі. За допомогою цієї послуги студенти, викладачі та співробітники університету мали змогу обмінюватися власними книгами.

Упродовж 2020 року в бібліотеці загалом розроблено 183 тематичних виставки (представлено 3507 документів), в тому числі – 28 віртуальних та 25 постійних, на кожна з яких оформлено паспорти, проведено 16 масових заходів (відвідало 2622 користувачів) та створено 37 бібліографічних оглядів (під час проведення масових заходів, переглядів книжкових виставок та експоновано на сайті).

НБ ПДАТУ

Працівники бібліотеки підтримували зв'язки з викладачами вишу, науковцями інших навчальних закладів міста, міськими осередками національних творчих спілок, музеями, культурними установами, громадськими організаціями міста. На допомогу навчальному і виховному процесам у бібліотеці було оформлено 30 книжкових виставок. Особливої уваги заслуговують виставки, спрямовані на підтримку та розвиток читання студентської молоді. Кілька років поспіль експонується виставка одного

жанру «Фантастика і час».

До державних національних свят проведено 4 години інформаційних повідомлень та 9 бібліографічних оглядів і переглядів літератури. Зі студентами проводилися краєзнавчі читання; читацькі конференції, лекторії; літературні вечори; зустрічі з відомими людьми краю; презентації, прем'єри книги.

Сектором наукової бібліографії було підготовлено і проведено:

- Краєзнавчі етюди «Геологічна історія Кам'янецьчини».
- Бібліографічний огляд «Кам'янець-Подільський в літературних творах».
- Тематичний огляд – інформаційний калейдоскоп «Наші земляки

художники, фотографи».

Продовжував роботу клуб любителів історичної книги «Артефакт», створений спільно з кафедрою соціально-гуманітарних дисциплін, який об'єднує істориків, бібліотекарів, студентів, людей, які цікавляться історією держави, історією рідного краю.

Активно працював літературний клуб «Ліра», який знайомив студентську молодь із талановитими, цікавими людьми, визначними особистостями Поділля та їхніми творчими здобутками. Проведено:

- «Мистецький всесвіт і поезія душі Миколи Панасюка»;
- «Земля на якій живу» (Мар'ян Красуцький).

У виставковій роботі бібліотеки варто відмітити різноманітність видів експонованих виставок. Це: книжково-предметні, банерні виставки, виставки-перегляди, айстопер-фотоколаж, виставка-колаж, виставка-інсталяція, фотовиставка-колаж, виставка-репортаж, виставка-огляд, виставка-екскурс, книжкові експозиції, виставки-роздуми, фото-виставки, ретро-виставки, виставка за читацьким формуляром.

За рік створено 6 віртуальних виставок: до Дня захисника Вітчизни - «Народжені жити і захищати», до Дня Незалежності - «З днем народження країно», «З шаную до Бібліотеки» (виставка подарованих видань НБ ПДАТУ). До дня працівника сільського господарства підготовлено віртуальний перегляд літератури сільськогосподарської тематики, які надійшли в бібліотеку в 2019-2020 роках.

До Всеукраїнського дня бібліотек у вересні проведено «Бібліоквест-2020». Захід відбувся під патронатом Центру виховної роботи і соціально-культурного розвитку ПДАТУ. Прийняли участь 5 команд першокурсників. Кожна команда отримала маршрутний лист із завданнями. Бібліотека перетворилася на «Наукове місто» з «Проспектом абонентський», «Майданом читальний», «вулицею Бібліографічна» тощо.

Першокурсники з цікавістю та задоволенням виконували завдання: шукали підручники в каталогах бібліотеки, користувалися довідковою літературою для знаходження визначення професійних термінів тощо.

Переможці відзначені грамотами університету, книгами від «Просвіти», подарунками від профкому ПДАТУ.

Подяку від ректора університету та подарунок отримав і колектив наукової бібліотеки з нагоди професійного свята.

Масові заходи бібліотеки висвітлювались на сайті університету, сторінці бібліотеки та у міських газетах «Кам'янець-Подільський вісник», «Подільянин».

НБ ХНУ

Культурно-просвітницька робота наукової бібліотеки спрямовувалася на забезпечення освітніх, інформаційних, соціокультурних, естетичних та дозвіллевих потреб користувачів, формування позитивного іміджу бібліотеки в університеті.

Традиційно у Хмельницькому національному університеті відзначалися Шевченківські дні, в проведенні яких активно брала участь наукова бібліотека. У рамках літературно-мистецького Шевченківського свята «В сім'ї вольній, новій» проведено

годину спілкування «Кобзар» – Книга невичерпна, книга на віки», присвячена 180-й річниці з часу виходу у світ збірки поетичних творів Тараса Шевченка «Кобзар»; працівники книгозбірні взяли участь:

- у міських урочистостях з нагоди 206-ї річниці від дня народження Т.Г.Шевченка (за організації управління культури та туризму Хмельницької міської ради) у міському сквері біля пам'ятника Великому Кобзареві;
- у літературно-мистецькому святі «З поверненням в Україну, Кобзарю!», приуроченому 159-й річниці з Дня перепоховання поета в Україні, на Тарасовій горі у Каневі. Організатор – студентський літературний театр «Глорія», керівник ст. викладачка кафедри української філології Коваль Т.П. Звучала поезія Тараса Шевченка та авторські вірші-присвяти поетів-початківців літературного клубу «Роса». Захід проводився онлайн на платформі ZOOM;
- у літературному перформансі біля пам'ятника Тарасові Шевченку у Хмельницькому міському сквері на відзначення 159-ої річниці з Дня перепоховання Пророка нації в Україні, на Тарасовій горі у Каневі (організатор СЛТ «Глорія»).

До 90-річчя від дня народження видатної української поетеси Ліни Костенко проведено поетичний флешмоб «Душа належить людству і епохам. Ліна Костенко». Створено відеопрезентацію та розміщено на сторінці НБ ХНУ в соціальній мережі «Фейсбук».

З нагоди Дня вишиванки, який відзначається в Україні щороку в третій четвер травня, працівниками університетської книгозбірні проведено віртуальний флешмоб «Свято української душі». Створено відеопрезентацію світлин учасників заходу «День вишиванки - день родоводу» та розміщено її на сайтах бібліотеки та університету і на сторінці книгозбірні в соціальній мережі «Фейсбук».

До Дня Незалежності України в науковій бібліотеці для першокурсників проведено свято державності «Любіть всім серцем Україну».

До 58-ї річниці від дня заснування Хмельницького національного університету проведено красзнавчу годину «Хмельницький національний університет - VIVAT! VIVAT! VIVAT!» для студентів першого курсу ФЕУ.

З нагоди 7-ї річниці Дня Гідності та Свободи співробітники бібліотеки разом з викладачами ХНУ вшанували світлу пам'ять Героїв Небесної Сотні, АТО та ООС покладанням квітів до пам'ятного знака «Герої Небесної Сотні» біля 3-го корпусу ХНУ. До цієї дати в читальному залі 7-го поверху університетської книгозбірні було розгорнуто книжкові виставки «Майдан у кожному серці», «Незалежна Україна – у мріях виплекана, у боротьбі народжена», на яких представлені видання, що розповідають про мужність та відвагу учасників Революції Гідності, нагадують про те, якою ціною здобувалися свобода та незалежність, новий шанс для України стати справжньою європейською державою. Чільне місце на виставці посіли книги наших земляків: старшого солдата Національної гвардії України Лідії Ільків «До волі дорога»; книга «Листопада кривавого слід» Володимира Лукіянука; членкині Національної спілки журналістів України, заслуженої журналістки України Станіслави Старостіної – «Увійшли у безсмертя... Книга пам'яті Героїв Небесної Сотні і воїнів АТО Хмельниччини» та «Ти – Герой України», які були презентовані користувачам й на бібліотечній сторінці в соціальній мережі «Фейсбук».

До Дня української хустки, який відзначається 7 грудня, наукова бібліотека організувала віртуальний флешмоб «Українська хустка». До свята працівники бібліотеки розгорнули книжково-ілюстровану виставку «Національне вбрання – краса поза часом», на якій були представлені книги, альбоми та журнали, що висвітлюють історію розвитку національного одягу українців, особливості якого зародилися на межі X-XI століть.

Окрасою свята стала виставка-інсталяція «На хустки Україна багата», яка приємно вразила різнобарв'ям та різноманіттям представлених на ній українських хусток, які є невід'ємною частиною української культурної спадщини і вважаються жіночим оберегом, символом життя, любові, патріотизму. Співробітниці бібліотеки активно підтримали флешмоб «Зроби фото з хусткою», розмістивши зроблені під час заходу світлини на бібліотечній сторінці в соціальній мережі «Фейсбук» та на сайті наукової бібліотеки.

Користувалися популярністю серед студентів просвітницькі заходи з циклів «Сторінки призабутої спадщини», «Відкриття минулого заради майбутнього», «Літературознавчі години», мистецькі уроки «У храмі муз». Зокрема, для студентів гр. СОА-17 (куратор - канд. пед. наук, доц. Тарасова О. В.), які цікавляться зарубіжною літературою, в режимі онлайн на платформі ZOOM проведено літературну годину на тему «Міс Бронте – життя і творчий шлях». Бібліотекарка 1 категорії Сапарова Т. Б. представила цікаву інформацію про Шарлотту Бронте – англійську письменницю, авторку знаменитих романів «ДженЕйр», «Вільєтт», «Вчитель».

«Родинні традиції українського народу» – народознавча година, яку в онлайн-режимі для студентів гр. ДЗН-20-ДІМ (куратор – Олійник Галина Степанівна) провела завідувачка сектору відділу обслуговування Салюк Л. І.

Для студентів першого курсу ФЕУ проведено урок мужності «Василь Стус: За мною стояла Україна», під час якого мова йшла про трагічну долю українського поета та прозаїка рідкісного таланту, правозахисника, Героя України, який обрав долю безкомпромісного борця з радянським тоталітарним режимом.

Двічі для студентів ФМВ проведено годину цікавих повідомлень «Словники - інструмент пізнання світу».

Співпраця зі студентським літературним театром «Глорія».

Працівники книгозбірні разом з СЛТ «Глорія» та клубом «Роса» (керівник Таїсія Петрівна Коваль) провели:

- до Великодніх свят святкове засідання «Великдень всіх нас на гостини просить». Звучали вірші та виконувалися театральні етюди святкової тематики, які щиро дарували глядачам глоріанці та поети-початківці літературного клубу «Роса». Співробітники бібліотеки презентували присутнім книги із фондів книгозбірні з історії розвитку писанкарства на Поділлі «Нерозгадані таємниці подільської писанки». Захід проводився онлайн в режимі Skype-зв'язку;
- захід «Травнева Перемога», присвячений 75-й річниці з Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні. Артисти театру «Глорія», клубу «Роса» виконували вірші відомих українських поетів, власні поезії, ставили сценічні мініатюри про війну. Присутні переглянули кінохроніки воєнних років. Співробітники бібліотеки презентували книги із фондів книгозбірні на тему «Йшла війна Поділлям». Захід проводився онлайн на платформі ZOOM;
- літературно-мистецьке коло «Глоріанський вернісаж» (до Дня української писемності та мови) в режимі Skype-зв'язку;
- культурно-мистецький захід «Українська мова - божиста, богодана, богообрана», який проводився онлайн на платформі ZOOM у рамках літературного альянсу «Лунай, величне наше слово!». Організаторами заходу виступили кафедра української філології, СЛТ «Глорія» та ХОУНБ, НБ ХНУ;
- взяли участь у Благодійній акції до Дня Святого Миколая «Листи до Святого Миколая» для дітей-сиріт та дітей з особливими потребами. Організатором акції виступив Хмельницький обласний благодійний фонд «Карітас».

Масові та інформаційні заходи обліковувалися в програмі «УФД. Бібліотека» з використанням модуля «Масові заходи».

Інформація про проведення просвітницьких та інформаційних заходів в рамках

проектів висвітлювалася на вебсайтах наукової бібліотеки та університету.

Інформаційно-бібліографічна діяльність

Впровадження новітніх технологій змінює форми та методи інформаційно-бібліографічної роботи, які в свою чергу передбачають використання нових джерел інформації, впровадження нових послуг та новітніх бібліотечних технологій. Діяльність бібліотек методичного об'єднання впродовж року спрямовувалась на удосконалення інформаційного забезпечення освітнього процесу та наукових досліджень ЗВО, покращення інформаційної культури користувачів, бібліографування наукового доробку викладачів, забезпечення доступу до світових наукових ресурсів, використання та популяризацію наукометричних БД та ідей відкритого доступу.

Віртуальна довідкова служба функціонувала в НБ ХНУ, бібліотеці КПНУ та бібліотеці ХГПА. Загалом бібліотеками об'єднання надано 22621 довідку, що менше на 52,46 % від показника минулого року, з них виконано в автоматизованому режимі 35,08 %.

Всі бібліотеки об'єднання продовжували наповнювати красназавчу БД «Науковці Хмельниччини». Бібліотеки ХНУ, КПНУ, ПДАТУ, ХУУП мали доступ до WoS, Scopus.

Успішно діяла послуга «Віддалене визначення індексів УДК» (бібліотеки ХНУ, КПНУ).

Бібліотека ХГПА

Для студентів 1 курсу (усього 15 груп) проведено заняття з основ бібліотечно-інформаційної грамотності (як складової інформаційної культури): 45 теоретичних і 15 практичних.

Теми теоретичних занять з основ інформаційної культури студентів:

1. Інформація і суспільство.
2. Бібліотеки, їхня діяльність і довідково-бібліографічний апарат.
3. Нові інформаційні технології в бібліотеці ХГПА.

Практичне заняття «Пошук, збір та обробка інформації за допомогою традиційного довідково-бібліографічного апарату бібліотеки ХГПА».

Професорсько-викладацький колектив, студенти інформувалися про нові надходження літератури з різних галузей знань, педагогічні новації на сторінках щоквартального інформаційного бюлетеня «Нові надходження науково-методичної літератури у фонд бібліотеки» та на вебсайтах бібліотеки і академії. Продовжувався випуск «Інформаційного вісника».

За рік підготовлено та видано друком 2 бібліографічних покажчика із серії «Біобібліографія вчених ХГПА» - Наталія Степанівна Іліницька; Інна Михайлівна Шоробура.

Проводилися комплексні інформаційні заходи — Дні інформації, кафедр, фахівців тощо.

Працівники бібліотеки здійснювали реферування статей наукового видання ХГПА «Педагогічний дискурс» та надсилали до Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. Сухомлинського та Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського.

Впродовж року фахівцями зашифровано 331 наукові праці, дисертації, автореферати, програми та навчально-методичні посібники викладачів академії.

Надавалися довідки, спрямовані на допомогу в освітній, науково-дослідницькій роботі студентів та викладачів. Студентам надано 174 консультації з питань користування бібліотечно-бібліографічним апаратом.

НБ ХУУП

За звітний рік виконано 780 бібліографічних довідок, а це на 30 більше минулорічного показника. Кількість виконаних тематичних довідок становить 46,1% від загальної кількості. Число довідок, виконаних в автоматизованому режимі складає 48,7%, від усіх виконаних довідок. За рік аналітично опрацьовано 5 комплектів газет та 209 примірників журналів. Всього 17 назв (журнали – 12, газети – 5), всі україномовні.

На сайті університету щомісяця виставлялись списки нових надходжень. За рік бібліотекою проведено 2 Дні інформації за темами:

- Судова реформа: здобутки і перспективи,
- Корупція.

У рамках курсу «Вступ до фаху» на заняттях з першокурсниками проводилися бібліотечні уроки «Бібліотека як частина навчально-виховного процесу».

Бібліотека ХКТЕІ

Працівниками бібліотеки надано 2630 довідок (на 18,2 % менше від минулорічного показника). Викладачам та студентам надавалась допомога у складанні списків літератури до наукових праць, рефератів, курсових, дипломних робіт.

Інформування проводилось на Днях кафедр (6), бібліографічних оглядах та оглядах нових надходжень (12). Інформацію про нові надходження користувачі отримували з інформаційних поточних списків «Бюлетенів нових надходжень», що вже традиційно видаються щоквартально і розсилаються через e-mail на всі кафедри та підрозділи інституту.

На замовлення кафедр та окремих науковців працівниками бібліотеки готувалися тематичні списки (28), кураторам на електронну пошту надсилалися тематичні списки відповідно до плану навчально-виховної роботи (12).

Для студентів-першокурсників проведені заняття «Інформаційна культура студентів». На прохання кураторів для більш детального ознайомлення з ресурсами бібліотеки зі студентами окремих груп проведено заняття з інформаційної культури.

Проводилося редагування записів електронного каталогу та картотек, вилучення записів, відповідно до актів списання.

Надавалась допомога з індексації наукових робіт користувачів бібліотеки. За рік визначено 153 індекси УДК на статті, тези викладачів, студентів, аспірантів у наукові збірники та журнали, автореферати дисертацій.

Працівниками бібліотеки підготовлено 2 бібліографічні покажчики в електронному варіанті.

Бібліотека КПНУ

Для студентів 1-х курсів, згідно із затвердженим графіком, проведено бібліотечно-бібліографічні уроки «Користування бібліотекою Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка». Через пандемію та впроваджений карантин не відбулися екскурсії підрозділами бібліотеки. Для першокурсників проведено бесіди про історію університету і бібліотеки, правила користування бібліотекою, довідково-бібліографічним апаратом, електронні інформаційні ресурси, структуру бібліотеки. Для студентів 2-го курсу проведено заняття «Каталоги, картотеки: методика пошуку інформації», для магістрантів – «Правила бібліографічного опису. Складання списку літератури».

Значна увага приділялася редагуванню та наповненню картотек відділу рідкісних видань: «Історія Поділля», «Міста і села Хмельниччини», «Шевченкіана у періодичних часописах Поділля», «Видатні краєзнавці Поділля», «Записки сільськогосподарського інституту в Кам'янці на Поділлі».

У звітному році структурними підрозділами бібліотеки надано 3432 бібліографічні довідки (кількість їх зменшилася на 36,27%), із них тематичних -2174, що на 27,7 % менше минулорічного показника. Показник довідок, наданих в автоматизованому режимі - 1310.

Поширеними формами інформування були Дні кафедр, дипломників, фахівців, інформації — загалом проведено 48 (на 36% менше, ніж у минулому році), інформаційні огляди нових надходжень літератури.

Інформування абонентів здійснювалось в системі ВРІ/ДОК. У 2020 році в системі ВРІ зареєстровано 393 (на 21 менше від попереднього року) абонента, яким надавалася інформація за 436 темами. Кількість абонентів ДОК залишилася на рівні минулого року - 62. Їм надавалася інформація за 83 темами. Ведеться карткова картотека абонентів ВРІ та ДОК.

Інформування користувачів про нові надходження літератури до бібліотеки здійснювалось у формі бібліографічних оглядів, їх підготовлено 37. Тексти оглядів друкувались в університетській багатотиражці «Студентський меридіан» (в електронному варіанті). Огляди проводились у студентських групах та під час проведення масових заходів.

Проведено 5 інформаційних годин.

За рік складено 5 бібліографічних покажчиків:

1. Віктор Миколайович Лабунець: педагог, науковець, декан (до 65-річчя від дня народження та 40-річчя науково-педагогічної діяльності) : біобібліографічний покажчик / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; [уклад.: Л. В. Климчук, Т. В. Сологуб ; редкол.: С. А. Копилов (голов. ред.), І. М. Конет (відп. ред.), Н. В. Гудима (мов. ред.) та ін.]. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2020. – 88 с. – (Серія: Постаті в освіті і науці ; вип. 27).
2. Творчі вершини професора О. В. Кеби (до 60-річчя від дня народження та 35-річчя науково-педагогічної діяльності) : біобібліогр. покажч. / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Бібліотека ; [уклад.: Л. В. Климчук, Т. М. Опря ; редкол.: С. А. Копилов (голова), Л. В. Климчук (відп. ред.), С. Д. Абрамович та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, 2020. – 64 с. – (Серія: Постаті в освіті і науці ; вип. 28). – (Електронний варіант).
3. Освіта, наука і культура на Поділлі : бібліогр. покажч. змісту / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Бібліотека ; [уклад.: Г. В. Гайшук, Н. О. Козак ; редкол.: С. А. Копилов (голова), Л. В. Климчук (відп. ред.), І. М. Конет та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, 2020. – 200 с. – (Серія: Хмельниччина краєзнавча ; вип. 6 (8)). – (Електронний варіант).
4. Календар знаменних і пам'ятних дат Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на 2021 рік : довідкове видання / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Бібліотека ; [уклад.: Г. В. Гайшук, А. П. Хан ; редкол.: С. А. Копилов (голов. ред.), Л. В. Климчук (відп. ред.), І. М. Конет та ін.]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. – Вип. 12. – (Електронний варіант).
5. Періодичні видання, що випишує бібліотека на I півріччя 2021 року: поточний покажчик / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, б-ка; [уклад. Л. Ж. Смельцова ; відп. ред. Л. В. Климчук]. – Кам'янець-Подільський : К-ПНУ ім. І. Огієнка, 2020. – 12 с.

Усі покажчики розміщено на вебсайті бібліотеки.

Продовжувалася співпраця з Державною науково-педагогічною бібліотекою імені В. О. Сухомлинського. Згідно з угодою про інформаційну співпрацю підготовлено і

надіслано реферати наукових статей викладачів університету для оприлюднення їх у загальнодержавній електронній базі даних «Україніка наукова» та на сайті ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

НБ ПДАТУ

Довідково-бібліографічний апарат бібліотеки представлений систематичним, алфавітним, топографічним каталогами та системою картотек: читацьких інтересів (непрофільних тем), краєзнавчою, на допомогу дипломнику, персоналії, систематичної картотекою статей, художня періодика, статті співробітників університету, картотека авторефератів дисертацій НБ ПДАТУ, дисертаційний фонд НБ ПДАТУ, фонд рідкісних і цінних видань. Велась постійна робота з редагування та наповнення каталогів і картотек.

Впродовж року користувачам бібліотеки надавались тематичні, фактографічні, адресні та інші довідки. Загалом бібліотекою надано 9750 довідок (на 5 % менше, ніж минулого року), з них 23 письмових. Надсилалась інформація 14 абонентам в системі ВРІ та 8 в режимі ДОК.

Досліджувались інформаційні надходження бібліотеки і забезпечувались повідомленнями кафедри університету в системі КНДТ за темами:

- «Екологічне випробування гібридів кукурудзи».
- «Проведення ортопедичної обробки ратиць дійних корів».
- «Особливості застосування полікомпонентного преміксу та його вплив на продуктивність і збереженість тварин в господарстві».
- «Агроекологічне обґрунтування елементів адаптивної технології вирощування гречки (*Fagopyrum esculentum*) в умовах Лісостепу західного».
- «Колекція світового генофонду роду *Fagopyrum* Mill».
- «Сортова технологія вирощування гречки татарської в Лісостепу України».
- «Посів та догляд за дослідними з випробування компонентів гібридів кукурудзи».
- «Екологічне випробування гібридів соняшнику».
- «Вивчення реакції гібридів кукурудзи на ранній строк сівби».
- «Діагностика та лікування гінекологічних хвороб корів».
- «Вдосконалення технологічного процесу викупувально-сепаруючих робочих органів картоплезбиральних машин».

Традиційно, в 2020 р. особлива увага приділялась роботі з користувачами з питань оформлення бібліографії до курсових та дипломних робіт (надавались консультації по якісному складанні списків використаної літератури та правильності написання аналітичного опису). Надавалась допомога в проставленні індексів УДК до наукових робіт користувачів. В 2020 р. було проставлено 227 індекси УДК.

Впродовж звітнього року проводились комплексні заходи: Дні бібліографії, Тиждень дипломника, Дні кафедри, інформації, спеціаліста, Тиждень аспіранта - всього 12. Працівниками бібліотеки за рік проведено 9 бібліографічних оглядів літератури. На допомогу в написанні дипломних та наукових робіт складено:

Бібліографічні списки літератури:

- «Агроекологічне обґрунтування елементів адаптивної технології вирощування гречки».
- «Діагностика та лікування гінекологічних хвороб корів».
- «Сортова продуктивність сої залежно від елементів технології вирощування».

Науково-допоміжні бібліографічні покажчики:

- «Проблеми збереження, примноження, раціональне використання лісових ресурсів України».

– «Сучасний стан технічного забезпечення процесу садіння деревних енергетичних культур».

Бібліографічні покажчики:

– «Місто з історичними родзинками»

Сектором наукової бібліографії укладено біобібліографічний покажчик:

– «Рихлівський Ігор Петрович»

– «Тиш Мирослав Антонович»

– «Ясінецька Ірина Анатоліївна»

Здійснювався бібліографічно-інформаційний супровід наукових та науково-технічних заходів з проблем вищої освіти і науки в системі Міністерства освіти і науки України на 2020 рік, що проводились на базі ПДАТУ:

- Всеукраїнської наукової конференції «Чорнобильська катастрофа та її екологічні наслідки».
- Міжнародної науково-практичної конференції «Інтеграція аграрної науки, освіти і бізнесу в контексті міжнародного співробітництва».
- Науково-методичного семінару «Використання комп'ютерного тестування в середовищі дистанційного навчання Moodle як інструментарію підвищення якості моніторингу знань».
- Науково-методичного семінару «Моделювання та прогнозування соціально-економічного розвитку України».
- Науково-практичної конференції молодих вчених і здобувачів вищої освіти «Ефективне використання енергії: стан і перспективи».
- IV міжнародної науково-методичної конференції «Проблеми підготовки фахівців-аграріїв у навчальних закладах вищої та професійної освіти».
- V міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми теорії і практики бухгалтерського обліку, аналізу, контролю й оподаткування в Україні : сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку».
- VII міжнародної наукової конференції студентської та учнівської молоді «Стан та перспективи виробництва, переробки і використання продукції тваринництва».
- Науково-практичної конференції «Голодомор в Україні: причини, наслідки, уроки».
- Науково-методичного семінару «Зміст, особливості та методика бізнес-планування підприємств» та ін.

Списки нових надходжень публікувались в «Інформаційному віснику бібліотеки» (стенд), «Віснику університету» та «Інженері» (університетські газети), «Інформаційному листку» (сайт університету, сторінка бібліотеки). На прохання кураторів груп створювались рекомендаційні списки літератури.

Готувалися і розсилалися колегам рекомендаційні списки літератури, науково-допоміжні бібліографічні покажчики. Зі студентами проводились заняття з використанням традиційних та електронних інформаційних ресурсів пошуку інформації. Надавались індивідуальні та групові консультації з бібліографічного пошуку документів та методики оформлення списків використаної літератури. Для підвищення інформаційної культури користувачів проводилися заняття-бесіди за напрямками:

- основні поняття інформаційно-бібліотечної діяльності;
- принципи роботи з інформаційними ресурсами;
- інформаційні і телекомунікаційні технології, їхня роль у сучасному світі;
- електронні ресурси Інтернет;
- електронні бібліотечні бази даних.

Упродовж року довідково-бібліографічне обслуговування користувачів здійснювалось у бібліотеці автоматизовано – в режимі «Запит – відповідь» з використанням електронних ресурсів, а віддалених користувачів – через онлайн-віртуальну довідкову службу бібліотеки.

За звітний період, через запровадження карантину та дистанційного навчання значно зменшилися, як порівняти з минулим роком, показники довідково-бібліографічного та інформаційного обслуговування. За рік виконано 5855, що становить 24,4 % від запланованого. З них 2127 – тематичних (36,3 % від загальної кількості). До «Віртуальної довідки» за 2020 рік надійшло 35 запитів, серед них запити тематичного характеру становлять 85,7 %. Більшість довідок виконано на основі електронних ресурсів та інформаційних можливостей бібліотеки з додатковим використанням інтернет-ресурсів.

Протягом року виконано 22 розширені тематичні довідки (пошук та підбір повнотекстової інформації з використанням фонду бібліотеки, інтернет-ресурсів, наукометричних БД на запити викладачів та співробітників). Тематика охоплює різні галузі знань, як-от: міжнародні стандарти з швацької промисловості, ціноутворення, методи зміцнення поверхні, рекреаційні ресурси Хмельницької області, паломницький туризм, Java – мова програмування тощо. За рік надано 1943 консультації.

В автоматизованому режимі здійснювався аналітичний розпис всіх періодичних видань, які передплачує бібліотека, а також наукових збірників. За звітний період до ЕК додано 5868 аналітичних описів. На основі інформації з ЕК здійснювалася підтримка повнотекстових БД на сайті бібліотеки: «Публікації про бібліотеку», «Хмельницький національний університет у дзеркалі періодичних видань». Крім того, в бази даних на сайті бібліотеки додано 1692 бібліографічні описи (без урахування записів в ЕК).

За звітний рік сформовано 129 інформаційних списків. Серед них: 22 – для виконання розширених тематичних довідок, 30 – для виконання запитів віртуальної довідкової служби, 9 – для виконання письмових довідок, 36 – для інформування абонентів ВРІ, 32 – для рубрики «Науковці Хмельницького національного університету в наукометричних базах даних».

На запит університету підготовлено щорічну довідку «Відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу».

Протягом року здійснювалось інформування 32 абонентів у режимі ВРІ за 26 темами. Абонентам відправлено 54 індивідуальних інформаційних повідомлення. Списки літератури містять інформацію, згідно з тематичними запитами, про нові надходження до фондів НБ ХНУ, НБУВ та електронні ресурси, враховуючи ресурси міжнародних БД Scopus та WebofScience.

Щомісяця здійснювалось інформаційне обслуговування керівництва університету з проблем вищої освіти. Для 11-ти абонентів ДОК підготовлено 8 повідомлень за 14-ма темами.

За звітний період організовано та проведено 9 комплексних інформаційних масових заходів:

– На платформі ZOOM «Академічна добросесність. Пошук наукової літератури»	1
– День магістра	1
– Вебінари WebofScience	3

- День першокурсника 2
- Презентація виставки 2

«День магістра» проведено для магістрів факультету технологій та дизайну (спеціальність «Швейні вироби», група ШВм19-1). Присутні мали можливість ознайомитися з різними джерелами пошуку інформації, сервісними послугами НБ ХНУ і практично здійснити пошук інформації за темою своєї магістерської роботи, використовуючи електронні ресурси бібліотеки та інтернету.

У приміщенні наукової бібліотеки було організовано перегляд трьох вебінарів: 2 - про ресурси платформи WebofScience від компанії Clarivate Analytics, 1 - про ресурси компанії Springer Nature. Працівниками ІБВ здійснено попередню реєстрацію на кожний вебінар, заздалегідь налаштовано операційну систему та апаратуру для колективного перегляду, завчасно розміщено рекламу на сайтах бібліотеки та університету, викладачам та аспірантам надіслано повідомлення через інформаційну систему «Електронний університет». Після вебінарів надано консультації щодо алгоритму реєстрації на платформі WebofScience та Springer Nature з мережі університету.

Для студентів першого курсу ФІМ, ЦВБ-20-1 та ФМВ, ТУР-20-1 проведено Дні першокурсника, які містили ознайомлення з роботою структурних підрозділів бібліотеки, інформаційними можливостями та літературою за профілем навчання, презентацію книжкової виставки «На допомогу першокурснику». Для відвідувачів організовано екскурсію по бібліотеці, в ході якої вони ознайомилися з історією університетської книгозбірні, а також із правилами користування науковою бібліотекою.

До Дня університету для студентів факультету програмування та комп'ютерних і телекомунікаційних систем та співробітників відбулася презентація виставки «Історія Хмельницького національного університету, історія країни в періодичних виданнях». Напередодні святкування 58-ї річниці з дня заснування Хмельницького національного університету наукова бібліотека спільно з Музеєм історії університету, використовуючи свої архіви, серед інших заходів, присвячених Дню народження університету, організували виставку друкованих видань. Експонувалася виставка в читальному залі 7-го поверху. На ній представлена періодична преса, яку отримує бібліотека, та архівні збереження Музею історії університету. Відвідувачі мали змогу ознайомитися з газетами та журналами різноманітної тематики 1913, 1941, 1953, 1979, 1980 та 1990 років, які виходили на теренах нашої країни.

Презентація виставки «Хмельницький національний університет – шлях до визнання» відбулась у читальному залі. На ній представлені видання з історії університету; монографії та навчальні посібники викладачів ХНУ; матеріали науково-практичних конференцій; наукові журнали, засновниками яких є університет, зокрема: «Вісник Хмельницького національного університету», «Проблеми трибології», «Порівняльна професійна педагогіка», «Актуальні проблеми філології та перекладознавства»; бібліографічні покажчики серії «Бібліографія вчених Хмельницького національного університету».

Зі студентами першого курсу стаціонарної форми навчання проведено 86 занять з основ інформаційної культури (43 теоретичних та 43 практичних). Теоретичні заняття відбувалися у формі лекцій з використанням слайдів, практичні – з використанням комп'ютерів у залі каталогів та електронної інформації. Заняття проводилися з дотриманням усіх санітарно-епідеміологічних норм – відвідувачі та бібліотекарі були в медичних масках, дотримувалися дистанції, здійснювалося вологе прибирання з дезінфікуючим розчином, читачі мали змогу скористатися антисептичними засобами.

Під час запровадження карантинних обмежень та дистанційної освіти на допомогу першокурсникам створено та розміщено на сайті бібліотеки 2 презентації: «Ресурси та

сервіси бібліотеки» та «БД «Електронний каталог». Вони містять основні відомості про НБ ХНУ та віртуальну систему обслуговування, яка дозволяє використовувати електронні ресурси у віддаленому режимі, зокрема й під час дистанційного навчання. Окрему увагу приділено методиці інформаційного пошуку в базовому електронному ресурсі бібліотеки «Електронний каталог».

Протягом року сектором НТД спільно з викладачами проведено 14 (7 теоретичних та 7 практичних) занять зі стандартизації та інформаційно-патентного пошуку (6 – з питань стандартизації, 8 – з інформаційно-патентного пошуку).

Для науково-педагогічних працівників університету проведено заняття «Академічне письмо та його викладання здобувачам вищої освіти (пошук інформації та дотримання принципу доброчесності)» в рамках курсів з підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників за програмою «Педагогічна майстерність». До заняття підготовлена презентація.

Вперше у застосунку ZOOM для бакалаврів спеціальності «Середня освіта (Біологія)» проведено інформаційний захід «Академічна доброчесність. Пошук наукової літератури». Розглядалися проблемидотримання академічної доброчесності здобувачами освіти, поняття та принципи академічного письма, пошук наукової інформації та іноземні ресурси відкритого доступу. Для заходу підготовлено презентацію.

На сторінку вебсайту бібліотеки «Радимо прочитати» підготовлено 17 бібліографічних оглядів нової української та світової літератури.

Інформація щодо проведених заходів представлена на сайті бібліотеки в рубриці «Новини, події» та в соціальній мережі «Фейсбук».

Варто зазначити, що для проведення практичних занять необхідно терміново оновити комп'ютерний парк для користувачів у залі електронної інформації.

Комплектування та облік фонду

У звітному році робота бібліотек була спрямована на вивчення потреб та запитів користувачів з метою оперативного та якісного комплектування, яке здійснювалося на основі вивчення ринку книжкових і періодичних видань. Усі бібліотеки проводили моніторинг книгозабезпеченості. Джерелами комплектування фондів були видавництва й книготорговельні організації, товариства, обласний центр з розподілу підручників. Поповнення фондів відбувалося згідно з кошторисами, затвердженими університетами.

Фінансування на придбання книг та передплату періодичних видань, як порівняти з минулим роком, зменшилося на 22,7 %, відповідно й поповнення новими виданнями у бібліотеках об'єднання зменшилося на 4400 прим. і становить 12297. На 747 примірників зменшилася і кількість подарованих книг. Частка дарчих видань серед нових надходжень складає 30,56%.

Бібліотека ХГПА

Комплектування велося через МОН України, книготоргові організації, товариства «Просвіта», «Знання», «Освіта України», «Ранок», «Патерик», обласний центр з розподілу підручників, КЗ «Центр організаціо-господарського забезпечення закладів освіти», а також шляхом безпосереднього контакту з авторами. За рік бібліотека отримала 1635 прим., що на 23,2% більше, ніж у минулому році. Кількість отриманих книг у результаті проведення акції «Подаруй бібліотеці книгу» становить 1326 примірників, тоді як попереднього року всього - 661.

Усі нові надходження обліковувались в сумарній та інвентарній книгах.

Продовжувалось комплектування фонду раритетів. Фонд рідкісних та цінних видань становить 30 одиниць

Бібліотека комплектує фонди галузевої літератури, що знаходяться на кафедрах

академії. Зокрема, інформаційно-методичний центр «Lingvo», де сконцентрована іноземна література, інформаційно-методичні центри «Педагогіки та психології» та «Дошкільного виховання» з відповідно сформованими галузевими фондами книг, брошур та періодичних видань.

З 2005 року бібліотека співпрацює з Науково-методичним центром вищої освіти, який виділяє резерв науково-методичних посібників, таким чином, бібліотека має можливість доукомплектувати книжкові фонди.

НБ ХУУП

Комплектування фонду здійснювалося через видавництва «Дакор», ЦУЛ та «Олді-плюс».

У 2019 році бібліотека використала на придбання книг 29690 грн (у минулому році – понад 74 тис грн), за які закупила 310 примірників книг.

Оформлена передплата періодичних видань на I півріччя 2021 року.

Всі нові надходження пройшли облік (у програмі «Філін» - розділи «Бібліотечний фонд» та «Інвентарна книга»), наукову та технічну обробку, штрихкодування.

На основі програмного забезпечення «Філін» систематично проводився аналіз книгозабезпеченості навчального процесу.

Бібліотека ХКТЕІ

Комплектування здійснювалось через провідні видавництва та книготорговельні організації України, «Просвіта», «Ліра-К», «Освіта України», «Ранок», «Патерик», «Проскурівкнига», «Кондор», «Олді-плюс», «Магнолія-2005».

Проведено аналіз стану книгозабезпеченості навчального процесу підручниками та навчальними посібниками.

За рік фонд бібліотеки поповнився на 2216 прим. документів, 96 примірників книг – це дарчі видання. Всі нові надходження пройшли наукову та технічну обробку, штрихкодування.

Інвентарна та сумарна книги велись в автоматизованому режимі.

Оформлена передплата періодичних видань на I півріччя 2021 року.

Бібліотека КПНУ

Протягом року фонд бібліотеки доукомплектувався через обмінний фонд з Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені І. Франка, Наукової бібліотеки Ужгородського національного університету, Науковою бібліотекою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича редакційно-видавничого відділу, дарунків авторів книг, наукових праць, дисертацій, надходжень від учасників акції «Подаруй бібліотеці книгу!».

За рік у бібліотеку надійшло – 4054 примірників: з них книг – 3109 примірників; 743 – примірники журналів та 116 комплектів газет.

За кошти університету придбано 107 документів на суму 25700,00 грн. З редакційно-видавничого відділу до бібліотеки надійшло – 495 примірників на суму 37499,00 грн., подаровано – 1698 документів на суму 81897,00 грн. Заміна загублених книг склала 788 примірників на суму 38391,00 грн.

Протягом звітнього року проведено списання літератури у кількості – 3392 примірники на суму 14906,00 грн.

Упродовж звітнього року відділом комплектування та наукової обробки документів проводився моніторинг книгозабезпечення освітніх програм першого (бакалаврського) і другого (магістерського), які підлягали акредитації у звітньому році: «Журналістика», «Туризмознавство», «Готельно-ресторанна справа», «Політологія», «Фізична

реабілітація», «Історія та археологія». Усі навчальні дисципліни мають 100% забезпеченість завдяки придбання електронних варіантів навчальних видань.

Завершено формування книгозабезпеченості на кафедрах: «Корекційної педагогіки та інклюзивної освіти», «Соціальної педагогіки і соціальної роботи», «Логопедії та спеціальних методик». Завершується внесення даних книгозабезпеченості на кафедрі «Психології освіти». Відомості про введені дисципліни можна переглянути на сайті бібліотеки. Оновлена версія електронного каталогу бібліотеки надає можливість відслідковувати забезпечення навчальних дисциплін літературою.

НБ ПДАТУ

Вагомим джерелом поповнення книжкового фонду є отримання літератури в дар. Більшу частину нових надходжень становить література, подарована вченими університету, викладачами та приватними особами. В рамках акції «Подаруй бібліотеці книгу» отримано 350 видань.

За безоплатним книгообміном у 2020 році отримано 5 примірників (5 назв) документів із Національного університету біоресурсів і природокористування України, Миколаївського національного аграрного університету, Одеського державного аграрного університету, Сумського національного аграрного університету.

На підставі офіційного листа з Луганського національного аграрного університету, який наразі є переміщеним ЗВО з тимчасово окупованої території України, про допомогу у формуванні та відновленні бібліотечних фондів, науковою бібліотекою ПДАТУ було надіслано з обмінного фонду 205 примірників книг (39 назв) на суму 2239 грн 69 коп. Література за змістом сільськогосподарського напрямку – 103 прим., технічного – 62 прим., природничого – 35 прим. За цільовим призначенням: навчальної – 111 прим., наукової – 42 прим., довідкової – 52 прим. У відповідь отримали офіційний лист-подяку за допомогу у поповненні книжкового фонду профільною літературою.

Науковою бібліотекою ПДАТУ надіслано в Хмельницьку ОУНБ, бібліотеку Національного університету біоресурсів і природокористування України, бібліотеки Миколаївського національного аграрного університету, Дніпровського аграрно-економічного університету, Одеського державного аграрного університету, Сумського національного аграрного університету, Білоцерківського національного аграрного університету видання викладачів ПДАТУ.

У межах виділених коштів по передплаті періодичних видань отримано 119 примірників (26 назв) періодичних видань. Із них – 18 назв журналів (110 примірників) та 9 комплектів (8 назв) газет.

Щороку бібліотека отримувала наукові праці зарубіжних університетів Польщі, Хорватії, Мексики. У звітному році не отримано жодного видання.

Всього в 2020 році отримано 584 примірники книг (на 38,7 % менше, ніж у минулому році), а це 370 назв видань.

В 2020 р. фонд рідкісних та цінних видань збільшився на 5 видань:

1. Богданов Н.Н. Курс кожных болезней домашних животных: учебное пособие [для ветеринарных вузов]. Москва : «Сельхозгиз», 1936. 465 с.
2. Мурашев А. «Учкрой». Новая система школьной кройки и шитья: новейшее руководство по кройке женского и детского платья, шитья, отделки, починки и переделки 174 чертежами и рисунками. Москва : Московское акционерное издательское общество, 1929. 192 с.
3. Озеров А.В. Болезни сельскохозяйственных животных и зоогигиена: учебник [для животноводческих техникумов]. Москва : Огиз – Сельхозгиз, 1948. 592 с.
4. Скрябин К.И. Глистные инвазии голубей. Москва-Ленинград : Гос. изд. - во сельскохозяйственной и колхозно-кооперативной литературы, 1932. 123 с.

5. Эрман Е.К. Технология ветеринарных лекарственных форм. Ленинград : Изд - во КУБУЧ, 1927 389 с.

На допомогу процесу комплектування фонду ведуться картотеки: «Поточного комплектування», «Незадоволеного запиту», «Доукомплектування», «Обліку навчальних програм», «Реєстрації періодики», «Обліку документообміну» та «Безоплатний книгообмін». Систематично поповнювався електронний варіант картотеки обліку підручників «Книгозабезпеченість навчального процесу».

НБ ХНУ

У звітному році до бібліотеки з різних джерел комплектування надійшло 1569 документів на суму 174208,53 грн, зокрема:

- згідно з кошторисом придбано 191 книжку та 424 прим. періодичних видань;
- видавничим центром університету передано бібліотеці 420 документів;
- отримано 221 дарчий примірник.

Загалом надійшло книжок 789 прим. на суму 109830 грн 03 коп. Середня вартість видань, придбаних у видавництвах та книготорговельних організаціях, у 2020 році становила 257 грн.

До облікових документів внесено 25 партій.

Документів державною мовою у фонд бібліотеки надійшло 1475 примірників, що становить 93,4 % від загальної кількості отриманих документів, іноземними мовами – 104 примірники (6,5 % від усіх надходжень).

Постачання літератури здійснювалося видавництвами: головне управління статистики (м. Хмельницький), ПФ Вид-во «Університетська книга» (м. Суми), ФОП Піча С.В. (м. Львів), ПП Марченко Т.В. (м. Львів), ПП Цюпак (м. Хмельницький), ТОВ «Книжковий світ» (м. Хмельницький).

На основі замовлень кафедр на 2020 рік передплачено 78 назв періодичних видань і на I півріччя 2021 року – 80 назв. Для службового користування в університеті передплачено 29 назв періодичних видань на суму 67410,64 грн. Загалом каталог періодичних видань НБ нараховує 828 назв, які відображені на сайті бібліотеки в Електронному каталозі в БД «Періодичні видання».

З метою розвитку інформаційної ресурсної бази бібліотеки викладачами та фахівцями книгозбірні опрацьовано 10 прайс-листів та 6 каталогів видавництва та книготорговельних організацій у паперовому та електронному варіантах, переглянуто близько 6000 назв документів та зроблено замовлення. У БД електронного каталогу «Замовлення» відредаговано 43 назви замовлень. Активну участь у формуванні фонду брали кафедри: здоров'я людини; основ проектування; теорії і методики фізичного виховання; міжнародних відносин та туризму.

Упродовж року фонд поповнився 39-ма виданнями викладачів та співробітників університету.

Серед організацій та міжнародних фондів, які безоплатно передали документи у фонд наукової бібліотеки: НАН України; Інститут соціальної та політичної психології НАПНУ; НАПН України; Інститут педагогіки НАПН України; ТОВ «Світ успіху»; Національний Музей «Меморіал Жертв Голодомору»; Інститут енциклопедичних досліджень НАН України.

Облік усіх нових надходжень (книг, брошур, методичної літератури, неопублікованих матеріалів, аудіо, відеопродукції) здійснювався впродовж року в БД «Інвентарна книга». Сумарний облік документів – у «Книзі сумарного обліку бібліотечного фонду НБ ХНУ». Індивідуальний облік періодичних видань – в електронному каталозі періодичних видань.

Інвентарний облік електронних видань здійснювався в БД «Інвентарна книга»

(вид документа – «електронна книга»). Сумарний облік – у зошиті «Електронна бібліотека. Сумарний облік електронних видань».

Щомісячно звітували перед бухгалтерією університету про використання коштів на придбання документів та про надходження дарчих видань у фонд наукової бібліотеки університету.

Проводилася робота зі збору інформації щодо забезпечення нових навчальних дисциплін.

На допомогу комплектуванню велися БД: «Періодичні та інформаційні видання» і «Книгозабезпеченість». На основі цих БД викладачам кафедр надавалися консультації щодо книгозабезпеченості навчальних дисциплін у зв'язку з підготовкою документів до проведення акредитації та ліцензування. Детальну інформацію щодо забезпечення підручниками, навчальними посібниками, іншою навчальною літературою та періодичними виданнями дисциплін надано кафедрам:

- трибології, автомобілів та матеріалознавства;
- галузевого машинобудування – дисципліна «Прикладна механіка»;
- психології та педагогіки;
- міжнародних відносин та туризму;
- фізичної терапії, ерготерапії.

Упродовж року проводилася робота з корегування БД «Навчальні дисципліни» (згідно з даними про відкриття нових дисциплін, або у зв'язку зі зміною назви кафедри). На 1.01.2021 року БД «Навчальні дисципліни» містить 1824 назви.

Аналіз картотеки книгозабезпечення показав, що у відповідності до норм МОН України книгозабезпеченість по факультетах відповідає нормам, крім окремих дисциплін факультету технології та дизайну, де середня забезпеченість становить 0,2 (1 підручник на 2,5 студентів). По інших факультетах : ГПФ - 2,34; ФЕУ- 4,4; ФМВ - 3,85; ФПКТС - 3,6; ФІМ - 7,4. Робота з доукомплектування малозабезпечених нових дисциплін (фізико-хімічні основи нанотехнологій та фізико-хімічні основи чистих виробництв), окремих дисциплін кафедри дизайну запланована на наступний рік.

Організація і збереження фонду

З метою підвищення ефективності використання фонду й виявлення застарілої літератури та такої, що мало використовується, проводилось його вивчення та аналіз обертаності. За результатами аналізу певні частини фонду переміщено, виявлені видання, що потребують палітурних та ремонтних робіт. У чотирьох бібліотеках об'єднання (ХНУ, КПНУ, ПДАТУ, ХГПА) організовано обмінні фонди. Загальна кількість видань в обмінних фондах цих бібліотек – 16105 примірників. Загальний фонд бібліотек об'єднання становить 2613544.

За рік бібліотеками об'єднання вилучено 16363 примірники (найменше вилучено в НБ ХУУП – 31 прим.) застарілих та зношених книг. Відповідно до чинних нормативних актів проводилися інвентаризації фондів книгозбірень та санітарні дні.

Система каталогів бібліотек

Упродовж звітнього періоду проводилася робота з упорядкування і поповнення бібліотечних каталогів і картотек: читацьких та службових. Кожна бібліотека об'єднання веде електронний каталог. Загальний обсяг записів в ЕК бібліотек об'єднання становить 1265615. Продовжувалася робота з ретроконверсії каталогів, фондів та наповнення Зведеного електронного каталогу (ЗвЕК) бібліотек Хмельницької області, який за рік збільшився на 7295 записів та станом на 1.01.2021 року містить 363853 запис.

Здійснювалась планова редакція СК з метою оновлення тексту рубрик, введення нових термінів, розмежування складових рубрик. Проводився моніторинг використання

довідково-пошукового апарату бібліотек користувачами.

Бібліотека ХГПА

За рік опрацьовано 1539 примірників книг (1201 назва).

В бібліотеці ведуться алфавітний та систематичний карткові каталоги. Впродовж року проводилось наповнення, поточне редагування, заміна роздільників каталогів та картотек.

Загальний обсяг електронного каталогу – 49086 записів, за рік введено 2227 записів. Кількість звернень до ЕК бібліотеки – 1345.

НБ ХУУП

Постійно велась робота з редагування та поповнення алфавітного, систематичного, електронного каталогів та картотек: СКС, краєзнавча, «Закони України», «Праці викладачів ХУУП імені Леоніда Юзькова», «НАТО: що дав світові Альянс», «Децентралізація публічної влади в Україні», дисертацій та авторефератів. В ЕК поповнювалися окремі БД «Дисертації», «Програмно-методичне забезпечення навчальних дисциплін».

Електронний каталог має одну зведену базу даних, що містить описи книг, статей з періодичних видань. За рік БД поповнилася на 1050 записів і становить 34000.

Продовжувалося введення аналітичних описів в ЕК.

Бібліотека ХКТЕІ

Впродовж року новими записами поповнювались електронна картотека періодичних видань та статей періодичних видань.

До електронного каталогу внесено 2865 бібліографічних описів (на 34,9% менше, ніж минулого року).

Бібліотека КПНУ

Звикористанням програми «УФД. Бібліотека» на 13521 бібліографічний запис поповнено електронний каталог, що на 31,5% менше минулорічного показника. Впродовж року здійснювалось редагування занесених до ЕК бібліографічних записів.

Продовжувався аналітичний опис періодичних видань, книг і збірників наукових праць - у програмі «УФД/Бібліотека». Газетний матеріал опрацьовувався частково в традиційному режимі, частково – в автоматизованому. Поповнювались каталоги, картотека газетних і журнальних статей та тематичні картотеки, редагувались відділи систематичного каталогу, картотек, вилучались застарілі матеріали, поновлювались зношені роздільники, вводились нові рубрики, підрубрики.

Працівники бібліотеки постійно поповнювали новими краєзнавчими матеріалами картотеки «Літературно-поетичне Поділля», «Літературне Поділля», «Наукові праці викладачів», «Міста і села Хмельниччини», «Шевченкіана у періодичних часописах Поділля», «Видатні краєзнавці Поділля».

Упродовж року продовжувалася робота з переходу бібліотеки на класифікацію фонду за універсальною десятковою системою (УДК). У фондах підрозділів бібліотеки поміняно паспорти стелажів, продовжується заміна поличних роздільників, систематизація нових надходжень та каталожних карток здійснюється за таблицями УДК.

У звітному році значна увага приділялась формуванню і наповненню Зведеного краєзнавчого каталогу (ЗвКК) бібліотеки. Продовжувалася робота зі створення краєзнавчого рубрикатора, який включено до програми «УФД. Бібліотека».

НБ ПДАТУ

До ЕК за рік внесено 290 записів. Загальна кількість бібліографічних записів в ЕК становить 147650.

У 2020 р. було здійснено редакцію розділів систематичного каталогу: 631.6 «Сільськогосподарська меліорація», 631.8 «Добрива. Збагачення органічних і неорганічних добрив, поліпшення ґрунту. Стимулювання росту рослин. Ростові речовини. Рослинні стимулятори.». В результаті редагування було опрацьовано 3909 карток, замінено 180 застарілих роздільників, розширено та деталізовано 34 рубрики. За рік СК поповнився на 301 картку і станом на 01.12.2020 року налічує 141573 карток.

Алфавітний каталог у звітному році поповнився на 288 карток (БО). У процесі редакції АК були опрацьовані каталожні ящики № 70-73 (2800 картки); вилучено подвійних описів - 88, замінено роздільників - 37, перенесено номерів - 102. Всього, на 01.12.2020 року АК налічує 132817 карток (враховуючи нові надходження та рекомплектування).

Систематизація нових надходжень здійснювалась відповідно до таблиць УДК (К., 2000). Використовувались також «Отраслевыерабочиетаблицы УДК по сельскомухозяйству и смежнымотраслям» (М., 1985). Здійснено аналітичні описи усіх періодичних видань та наукових збірників. АПП поповнився новими предметними рубриками.

Обсяг «Картотеки навчальних програм» не збільшився, оскільки до бібліотеки не надійшло жодної навчальної програми. Систематично велась «Картотека періодичних видань», в якій реєстрували нові періодичні надходження.

Відповідні зміни в кількісному складі відображені в паспортах АК та СК.

Протягом звітного року проводилась робота з постійними картотеками:

- Книгозабезпеченість навчальною літературою
- Архів картотеки «Книгозабезпеченість навчальною літературою»
- Періодичних видань
- Нові надходження літератури
- Навчальних програм
- Алфавітно-предметний покажчик
- Документообміну
- Іноземних видань
- Дисертацій
- Архів картотеки періодичних видань.

Надавалась допомога з індексації наукових робіт користувачів бібліотеки. За рік визначено 545 індексів УДК на статті викладачів, аспірантів у наукові збірники та журнали, автореферати дисертацій.

НБ ХНУ

Протягом року в бібліотеці велися 4 каталоги: Алфавітний службовий, Нумераційний ДСТУ, Електронний каталог (ЕК), Зведений електронний каталог бібліотек Хмельницької області.

Карткові каталоги поповнювалися новими надходженнями. За рік у Алфавітний службовий каталог додано 314 карток, відредаговано 513 карток (вилучено 185 карток). Згідно з 7-ма актами на списані документи зроблено 9636 відміток про списані документи у Алфавітному службовому каталозі та інвентарних книгах.

В ЕК введено 7339 назв видань усіх видів, враховуючи статті та періодичні видання. Оскільки електронний каталог - найважливіша і найбільш рухома частина довідково-бібліографічного апарату, яка потребує постійного удосконалення, проводилася робота з його редагування. У результаті відредаговано 12540 записів. За актами списання періодичних видань з електронного каталогу вилучено 201 назву. Сектором електронної

бібліотеки в БД «Електронний каталог» введено 540 нових записів електронних документів та відредаговано 585 записів.

Тематичний рубрикатор ЕК за звітний період поповнився на 26 нових записів. Новим документам присвоєно 19344 тематичних рубрики до біопису документів. Здійснювалася поточна редакція рубрик тематичного каталогу на їх відповідність навчальним дисциплінам та змісту документа. Всього відредаговано 75 рубрик. На 1.01.2021 року тематичний рубрикатор налічує 123139 рубрик.

У рамках проекту «Зведений електронний каталог бібліотек Хмельницької області» оброблено та додано в БД бібліографічні записи:

- бібліотека Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії – 300 записів;
- бібліотека Хмельницького торговельно-економічного інституту – 104 записи (після конвертації файлу формату «txt» у формат «xml»);
- бібліотека Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка – 3424 записи;
- Наукова бібліотека Хмельницького національного університету – 263 записи;
- Хмельницька обласна бібліотека для юнацтва – 2734 записи;
- Хмельницька обласна бібліотека для дітей ім. Т.Г. Шевченка – 470 записів.

Засистематизовано 580 нових документів, із них – 450 назв книг та 130 назв статей. ДПА систематизатора удосконалювався через поповнення електронного варіанта АПП (відредаговано 51 рубрику). На кінець року БД нараховує 91484 рубрики.

Науково-дослідна та науково-методична робота. Підвищення кваліфікації

Метою науково-методичної роботи бібліотек ЗВО Хмельницької області є забезпечення всіх напрямів, форм, методів бібліотечної роботи відповідними рішеннями і рекомендаціями, впровадження інноваційних змін, підвищення кваліфікації працівників, розвиток творчого мислення і професіоналізму бібліотекарів. Працівники книгозбірень методичного об'єднання брали активну участь у роботі круглого столу «Л. У. Биковський: видатний бібліотекознавець, упорядник університетської книгозбірні» (до 125-річчя від дня народження).

Бібліотеки об'єднання проводили роботу з наповнення зведеної БД «Науковці Хмельниччини» (http://lib.khnu.km.ua/asp/php_bibliograf_php/page_lib.php); БД «Наукові видання ЗВО Хмельницької області» (http://lib.khnu.km.ua/asp/php_vnz_gz/page_lib.php)

Бібліотеки ХГПА, ХУУП та ХКТЕІ відвідували заняття з підвищення кваліфікації, які проводила НБ ХНУ у застосунку ZOOM.

Бібліотека ХГПА

Впродовж року для фахівців книгозбірні проводились огляди спеціальних видань з бібліотечної справи, бібліографічних покажчиків, надходжень художньої та навчальної літератури. Працівниками вивчались регламентуючі документи, посадові інструкції. Надавалась допомога лаборантам кафедр академії з питань організації бібліотечної роботи. Оновлено посадові інструкції працівників бібліотеки.

Підвищення кваліфікації бібліотечних працівників:

№ п/п	Назва лекції	Час проведення
1	Роль творчого потенціалу молодих спеціалістів у формуванні гідного іміджу бібліотеки академії	лютий

2	Сервіси Google: відкрита база даних «Google Академія»	березень
3	Представлення бібліотеки в соціальних мережах	квітень
4	Робота з книжковим фондом (збереження та порядок списання БФ, критерії відбору літератури на списання)	травень
5	Бібліотечне обслуговування в умовах карантину (досвід бібліотек України та світу)	вересень
6	Краєзнавча робота в бібліотеках ЗВО	жовтень
7	Організаційне обговорення виконання плану роботи бібліотеки на 2021 рік	листопад

НБ ХУУП

Продовжувалось навчання працівників бібліотеки комп'ютерної грамотності та пошуку в мережі інтернет. Проведено для фахівців бібліотеки навчальний семінар «Наукометрична діяльність бібліотеки ХУУП». Впродовж року працівники брали участь у двох серіях вебінарів про ресурси платформи Web of Science від компанії Clarivate Analytics, а також підвищували свій професійний рівень шляхом перегляду фахової періодики.

Бібліотека ХКТЕІ

Науково-методична робота бібліотеки була спрямована на аналізування основних напрямків діяльності з метою поліпшення роботи бібліотеки. Здійснено аналіз звітно-планової документації, на засіданні адміністративної ради інституту розглядалися питання вдосконалення окремих напрямків діяльності бібліотеки. З метою оновлення власної нормативної бази, протягом року вивчалися документи, що регламентують бібліотечну та освітню діяльність.

У рамках підвищення кваліфікації працівників бібліотеки:

- вивчали передовий досвід вітчизняних та зарубіжних бібліотек;
- систематично проводили огляди фахової літератури;
- підвищували фаховий рівень шляхом самоосвіти.

Бібліотека КПНУ

17 грудня 2020 року проведено круглий стіл «Л. У. Биковський: видатний бібліотекознавець, упорядник університетської книгозбірні (до 125-річчя від дня народження)».

Науково-дослідна робота бібліотеки здійснювалася за напрямками:

- Дослідження історії бібліотеки університету, досвіду її роботи та висвітлення результатів дослідження;
- Бібліотечне краєзнавство;
- Вивчення, узагальнення та впровадження кращого досвіду роботи в діяльність підрозділів бібліотеки;
- Удосконалення процесу формування і використання електронного інформаційного ресурсу;
- Удосконалення форм і методів бібліографічного інформування користувачів.

Упродовж року в рамках науково-методичної роботи проведено:

2 методичних ради бібліотеки:

I.

- Затвердження проекту Стратегічного плану діяльності бібліотеки університету на 2020-2024 рр.

- Затвердження плану роботи бібліотеки на 2020 рік
- II.
- Використання періодичних видань учасниками освітнього процесу історичного факультету
  - Моніторинг соціологічного опитування «Ефективність використання періодичних видань учасниками освітнього процесу історичного факультету»

3 координаційні наради:

1. Підсумки роботи бібліотеки університету за 2019 р.
Підсумки акції «Подаруй бібліотеці книгу!»
План роботи бібліотеки на 2020 рік.
2. Про результати інвентаризації бібліотечних фондів читального залу №2 та інформаційно-бібліографічного відділу.
Про роботу читального залу №2 з інформаційного забезпечення студентів та науково-педагогічних працівників
Про підсумки роботи бібліотеки у першому півріччі 2020 року.
3. Основні заходи бібліотеки на I семестр 2020-2021 навчального року
Бібліографічна продукція бібліотеки

З 19 по 23 жовтня 2020 року проведено соціологічне дослідження «Ефективність використання періодичних видань учасниками освітнього процесу історичного факультету» серед користувачів читального залу історичного факультету бібліотеки. Опитування проводилося і в онлайн-режимі через сайт бібліотеки за посиланням: <https://library.kpnu.edu.ua/2020/10/19/opytuvannya-efektyvnist-vykorystannya-periodychnyvydan-uchasnykamy-osvitnogo-protsesu-universytetu/>.

За рік працівниками бібліотеки опубліковано 21 статтю, підготовлено 5 бібліографічних покажчиків та взято участь у 2 наукових форумах:

- звітній науково-практична конференція науково-педагогічних працівників університету;
- науково-практичній конференції «Освіта і освітяни в історії Дунаєвщини», (м. Дунаївці)

Проводилась робота з редагування методичних матеріалів, вивчались потреби користувачів у забезпеченні навчальними та науковими виданнями, готувались довідки про роботу бібліотеки, формувались методичні рекомендації з питань бібліотечної роботи, планово-звітна документація, надавалась методична допомога в проведенні просвітницьких заходів.

У 2020 році для бібліотекарів проведено засідання Школи передового бібліотечного досвіду з проблем наукового дослідництва:

- УДК: його структура та допоміжні таблиці алфавітно-предметного покажчика.
- Методика проведення Дня інформації

Заняття професійного лекторію:

- Огляд матеріалів фахової періодики
- Просвітницька діяльність бібліотек ЗВО

Для працівників бібліотеки організувалися і проводилися практичні заняття з вивчення комп'ютерної техніки та роботи з програмою «УФД. Бібліотека».

Бібліотекарі займалися самоосвітою, цікавилися фаховою періодикою, передовим досвідом колег.

Контрольні показники

№ п/п	Назва заходу	План на рік
-------	--------------	-------------

1.	Методична рада	2
2.	Координаційна нарада	3
3.	«Професійний лекторій»	2
4.	«Школа передового досвіду з проблем наукового дослідництва»	2

30 вересня відбулися виїзні урочисті збори колективу університетської книгозбірні з нагоди професійного свята – Всеукраїнського дня бібліотек. Відбулося нагородження чергового лауреата премії імені Й. І. Токара. Відповідно до Положення про премію Й. І. Токара в галузі бібліотечної роботи та наказу по Кам'янець-Подільському національному університету ім. І. Огієнка Лауреатом премії імені Й. І. Токара у 2020 р. визнано Смельцову Лілію Жоржівну, бібліотекаря 2-ї категорії відділу комплектування та наукової обробки документів, за вагомий внесок у розбудову бібліотечної справи, якісну інформаційну та культурно-просвітницьку роботу.

НБ ПДАТУ

Протягом звітного року працівниками бібліотеки були написані та опубліковані наступні статті:

1. Михайлик А.О. Політичні репресії проти інтелігенції на Поділлі в 20-ті роки ХХ ст. / Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільського національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Вип. 12. 364 с. С. 298. – 303.
2. Михайлик А.О. Розвиток скотарства на території Поділля в ринкових умовах 1861 – 1914 рр. / Наукові праці Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника: зб. наук. пр. – Кам'янець-Подільський: Буйницький О.А. 2020 . Т.3. 412 с. С.243 – 250.

Директор бібліотеки А.О. Михайлик брав участь у роботі 3 наукових конференцій (2 міжнародних і 1 всеукраїнської):

1. ІV Міжнародна науково-практична конференція «Міждисциплінарні підходи у дослідженні голодомору-геноциду» (м. Київ, 19 листопада 2020 р.).
2. Міжнародна міждисциплінарна науково-практична краєзнавча конференція «Доля поляків і доля Вітчизни: погляд крізь століття - ІІ» (м. Вінниця, 26 листопада 2020 р.).
3. Всеукраїнська ХVІ Подільська історико-краєзнавча конференція (м. Кам'янець-Подільський, 27 листопада 2020 р.).

Продовжувалася робота зі збору та систематизації матеріалів з дослідження історії книгозбірні «Вони очолювали бібліотеку».

З метою підвищення кваліфікації молодих працівників НБ ПДАТУ щомісяця проводилися заняття в «Школі молодого бібліотекаря». Обов'язковим для усіх бібліотекарів є ознайомлення з новинами бібліотекознавства, досягненнями вітчизняних та зарубіжних колег і проведення оглядів фахових видань: «Бібліотечна планета», «Бібліотечний вісник» та «Бібліотечний форум України».

Щомісяця проводились виробничі наради з працівниками бібліотеки. Підготовлено та надруковано на сторінках газет ПДАТУ «Вісник університету» та «Інженер» статті про роботу бібліотеки та методичного територіального об'єднання.

Бібліотека є головною бібліотекою територіального об'єднання сільськогосподарських бібліотек Хмельницької області. У територіальне об'єднання входять: бібліотека коледжу ПДАТУ; бібліотека Новоушицького коледжу ПДАТУ; бібліотека Шепетівського коледжу ПДАТУ та бібліотека Хмельницької державної

сільськогосподарської дослідної станції ІКСГП НААН. Методична діяльність була спрямована на вдосконалення роботи бібліотек територіального об'єднання, на впровадження в їхню практику нових, прогресивних методів.

В звітному році проведено засідання обласного методичного об'єднання на тему «Робота з інформаційними ресурсами в бібліотеках навчальних закладів».

Просвітницькі масові заходи, які проводила бібліотека відвідували працівники бібліотек-членів методичного об'єднання сільськогосподарських книгозбірень. Бібліотекам надсилались методичні розробки виставок.

Щомісяця відбувались засідання методологічного семінару, проводились огляди фахових журналів.

При роботі з бібліотеками методичного об'єднання незадовільно позначається відсутність у НБ ПДАТУ методиста.

Упродовж року працівниками бібліотеки проводились вивчення та аналізи читацьких запитів.

Систематично аналізувались окремі розділи книжкового фонду з метою вивчення ступеня його використання.

НБ ХНУ

Наукова робота книгозбірні впродовж року здійснювалась за напрямками:

1. Оптимізація ресурсів бібліотеки університету, в рамках якого проводилися аналізи роботи, створення науково-допоміжних показників та БД, розробка нових та діяльність у рамках вже існуючих проектів. Результати опубліковані в 3-х статтях, апробовані на конференціях, семінарах та інших заходах, зокрема:
  - Айвазян О. Б. Можливості та проблеми впровадження дистанційного режиму роботи бібліотеки університету [Електронний ресурс] / О. Б. Айвазян, О. О. Мацей, О. С. Нечипорук // Л. У. Биковський: видатний бібліотекознавець, упорядник університетської книгозбірні (до 125-річчя від дня народження) : матеріали круглого столу, 17 груд. 2020 р. – Кам'янець-Подільський, 2020. – Режим доступу: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3758>. – Назва з екрана.
  - Бичко О. М. Інноваційна діяльність бібліотеки в контексті використання наукометричних ресурсів / О. М. Бичко [Електронний ресурс] // Л. У. Биковський: видатний бібліотекознавець, упорядник університетської книгозбірні (до 125-річчя від дня народження) : матеріали круглого столу, 17 груд. 2020 р. – Кам'янець-Подільський, 2020. – Режим доступу: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3758>. – Назва з екрана.
  - Молчанова С. А. Позиціонування бібліотеки в інформаційному просторі як засіб ефективної комунікації з користувачами [Електронний ресурс] / С. А. Молчанова // Л. У. Биковський: видатний бібліотекознавець, упорядник університетської книгозбірні (до 125-річчя від дня народження) : матеріали круглого столу, 17 груд. 2020 р. – Кам'янець-Подільський, 2020. – Режим доступу: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3758>. – Назва з екрана.
2. Історія бібліотек Хмельницької області та університету - опубліковано чотири статті:
  - Айвазян О. Б. З історії централізації публічних бібліотек м. Хмельницького [Текст] / О. Б. Айвазян // Хмельницькі краєзнавчі студії : наук.-краєзн. зб. / Нац. спілка краєзнавців України [та ін.]. – Хмельницький : Стрихар А. М., 2020. – Вип. 26. – С. 32–45.
  - Айвазян О. Б. Навчати, творити, віддавати людям: до ювілею доктора економічних наук, професора М. П. Войнаренка [Текст] / О. Б. Айвазян // Хмельницькі краєзнавчі студії : наук.-краєзн. зб. / Нац. спілка краєзнавців

України [та ін.]. – Хмельницький : Стрихар А. М., 2020. – Вип. 28. – С. 17–22.

- Прокопчук В. С. Технологія формування бібліотечних фондів у 1920-і рр. (на прикладі Кам'янець-Подільського та Проскурівського округів) [Текст] / В. С. Прокопчук, О. Б. Айвазян // Матеріали XVI Подільської наукової історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 55-річчю проведення Першої Подільської історико-краєзнавчої конференції, 25-річчю діяльності Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (27-28 листопада 2020 року). – Кам'янець-Подільський, 2020. – С. 355-366.
- Прокопчук В. С. Формування бібліотечної мережі на Кам'яниччині та Проскурівщині у 20-і рр. ХХ ст. [Електронний ресурс] / В. С. Прокопчук, О. Б. Айвазян // Л. У. Биковський: видатний бібліотекознавець, упорядник університетської книгозбірні (до 125-річчя від дня народження) : матеріали круглого столу, 17 груд. 2020 р. – Кам'янець-Подільський, 2020. – Режим доступу: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3758> – Назва з екрана.

Загалом фахівцями бібліотеки опубліковано 11 статей у фахових виданнях, матеріалах конференцій, інформаційному бюлетені «Бібліотека в освітньому просторі» та У звітному році проводилася робота в рамках проєктів:

- «Бібліотека – центр науково-інформаційних ресурсів»;
- «Патріотичне виховання студентів НБ ХНУ»;
- «Здоров'я молоді – здоров'я нації»;
- «Популяризація книги, читання і розвитку читацької культури студентської молоді університету»;
- «Репозитарій наукових праць викладачів університету»;
- «Зведений електронний каталог бібліотек Хмельницької області».

За темою колективного наукового дослідження «Бібліотечні сервіси на допомогу інтеграції університетської науки у світовий інформаційний простір» працівниками інформаційно-бібліографічного відділу проводилось вивчення можливостей бібліографічного менеджера Mendeley та інструменту EndNote.

У звітному році працівники бібліотеки брали участь у проведенні наукових конференцій, семінарів, інших заходів, зокрема:

- XI Львівському міжнародному бібліотечному форумі: «Бібліотекарі: хто ми є?» (15 – 20 вересня, проходив в рамках 27 BookForum). Форум відбувся в онлайн-форматі на платформі Zoom. Участь брали:
  - Айвазян О.Б. – у роботі секцій «Бібліотекар: вийти за межі»; «Університетські бібліотекарі – хто ми є...»; «Бібліотекарі вчора, сьогодні, завтра: ціннісно-етичний вимір»;
  - Мацей О.О. – у роботі секції «Бібліотекар: долаючи простір – приборкуючи час»;
  - Молчанова С.А. – у роботі секції «Бібліотекар: діалоги про майбутнє»
- Нараді-обговоренні «Створення національного еталону Універсальної десяткової класифікації» (онлайн) – листопад, Ленчицька Л.І.
- Круглому столі «Л. У. Биковський: видатний бібліотекознавець, упорядник університетської книгозбірні» (до 125-річчя від дня народження) (м. Кам'янець-Подільський, грудень) – грудень, м. Кам'янець-Подільський

Здійснено відрядження на:

- Презентацію Календаря знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 2020 рік (м. Хмельницький, ОУНБ) – Айвазян О.Б.
- Презентацію біобібліографічного довідника «Члени Національної спілки письменників України - Хмельницька область» (м. Хмельницький, ОУНБ) - Молчанова С.А., Диха С.В.

Працівниками інформаційно-бібліографічного відділу в рамках проєкту «Бібліотека – центр науково-інформаційних ресурсів ХХІ ст.» підготовлено та видано 2 біобібліографічні покажчики:

1. Михайло Петрович Войнаренко. До 70-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / уклад. О. М. Бичко ; відп. за вип. О. Б. Айвазян. – Хмельницький : ХНУ, 2020. – 204 с.
2. Віктор Михайлович Нижник. До 60-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / упоряд. О. М. Бичко ; відп. за вип. О. Б. Айвазян. – Хмельницький : ХНУ, 2020. – 67 с.

У звітному році започатковано видання «Календаря знаменних та пам'ятних дат Хмельницького національного університету на 2021 рік». Мета Календаря: інформувати про університет; нагадати про пам'ятні події, знаменні дати його історії; відзначити ювілеї визнаних діячів освіти, науки і культури, які колись працювали в університеті, створюючи його історію і тих, хто нині працює і сприяє його розвитку; сприяти пошуку інформації про події та персоналії; виховувати у студентів шанобливе почуття гордості за те, що вони навчаються під керівництвом висококваліфікованих педагогів, відомих науковців, діячів культури і мистецтва.

Календар складається з двох розділів. Перший розділ «Визначні й пам'ятні дати за місяцями» містить хронологію визначних подій, пов'язаних з історією навчального закладу та ювілейні дати викладачів й співробітників університету. Розділ включає 58 позицій, зокрема: 29 позицій про ювілярів (24 - про викладачів та 5 про співробітників НБ ХНУ) і 29 позицій про події (25 про університет та 4 - наукову бібліотеку ХНУ).

У другому розділі «Ювіляри університету. Біобібліографічні довідки» надано інформацію про життєвий шлях та наукову діяльність учених і співробітників університету. Всього розділ вміщує 27 біобібліографічних довідок про ювілярів, зокрема: 22 довідки про викладачів ХНУ і 5 довідок про співробітників наукової бібліотеки.

Видано інформаційний бюлетень «Бібліотека в освітньому просторі» (№ 25 «Бібліотека ЗВО як центр формування академічної доброчесності»). Загалом за рік бібліотекою підготовлено 7 видань.

Соціологічні дослідження. Аналізи діяльності

Повсякденна життєдіяльність та кожне, поставлене перед бібліотекою завдання, має закріплюватися конкретними заходами в роботі бібліотеки, які систематично відпрацьовуються. Насамперед у процесі звітності книгозбірні враховуються дані аналізів діяльності відділів, на основі яких виявляються окремі напрями роботи і чітко визначаються загальні тенденції діяльності книгозбірні за цими напрямками, а відповідно й здійснюється прогнозування перспектив діяльності бібліотеки та її подальший розвиток.

У березні 2020 року з метою з'ясування ролі книги і бібліотеки в житті студентів ХНУ; виявлення їхніх інтересів та мотивів читання; можливостей бібліотеки задовольнити культурні та інформаційні потреби проведено анкетне опитування «Книга і бібліотека в житті сучасного студента». Для цього розроблено бланк анкети, питання якої обговорено та узгоджено з керівниками всіх структурних підрозділів й затверджено

на засіданні методичної ради №1 від 17.02. 2020 р. Опитування респондентів проводилось як у традиційному варіанті, так і через вебсайт бібліотеки. У соціологічному дослідженні взяв участь 191 респондент, 170 – у традиційному режимі, 21 користувач – через вебсайт бібліотеки. Зокрема, в анкетуванні, котре було розміщене на сайті бібліотеки, взяли участь не лише студенти, але й інші категорії користувачів, що свідчить про небайдужість мережевої спільноти університету до даного питання.

У ході анкетування враховані думки студентів 2-6-х курсів факультетів: гуманітарно-педагогічного - 28,5%, факультету економіки і управління - 15,3%, факультету інженерної механіки - 10,4%, міжнародних відносин - 11,8%, факультету програмування та комп'ютерних і телекомунікаційних систем - 16%, факультету технологій та дизайну - 18%.

Результати опитування висвітлено у доповіді на круглому столі «Л. У. Биковський: видатний бібліотекознавець, упорядник університетської книгозбірні (до 125-річчя від дня народження)».

У 2020 році в бібліотеці широко застосовувались статистичні, порівняльні та інші аналізи діяльності, підготовлені як за окремими ділянками роботи, так і окремими підрозділами:

- Аналіз анкетування здобувачів вищої освіти «Бібліотека і книга в житті сучасного студента»
- Аналітичний та статистичний аналізи планів роботи бібліотек ЗВО обласного методичного об'єднання на 2020 р.
- Діяльність бібліотек ЗВО Хмельницької області за 2019 р.
- Аналіз діяльності структурних підрозділів бібліотеки за 2019 рік
- Аналіз рекаталогізації фонду нормативних документів сектору науково-технічної документації
- Аналіз створення бібліографічних посібників в серії «Публікації викладачів університету»
- Аналіз результатів проведення «Місячника першокурсника»
- Аналіз інвентаризації бібліотечного фонду кафедральних абонементів
- Аналіз підсумків проведених інвентаризацій фондів структурних підрозділів бібліотеки
- Аналіз використання Віртуальної довідкової служби НБ ХНУ
- Робота з боржниками відділу обслуговування
- Аналіз стану роботи з ретроспективного вводу фонду відділу книгозбереження в електронний каталог
- Аналіз надання платних послуг сектором електронної бібліотеки
- Аналіз книгозабезпеченості нових навчальних дисциплін за напрямками підготовки спеціалістів університету
- Аналіз роботи з відмовленнями в науковій бібліотеці ХНУ
- Аналіз результатів усного бліц-опитування «Чи важлива поезія в сучасному житті?»
- Підсумок результатів бліц-опитування «Бібліотека в житті студента» (до Всеукраїнського дня бібліотек)
- Аналіз обсягу виконаної роботи в дистанційному режимі.

Загалом здійснено 21 аналіз.

Науково-методична робота

Важливим напрямом науково-методичної діяльності є постійне удосконалення роботи книгозбірні з урахуванням попереднього досвіду впровадження інновацій, удосконалення технологічних процесів складання організаційно-технологічної

документації. Попри ситуацію із пандемією впродовж звітного року відбулося 3 засідання методичної ради, до складу якої входять адміністрація та керівники структурних підрозділів бібліотеки. На засіданнях затверджено:

- Нові та відредаговані інструктивно-регламентуючі документи, створені бібліотекою.
- План роботи бібліотеки на 2020 рік з усіма доповненнями та додатками.
- Графік проведення занять з підвищення кваліфікації працівників НБ ХНУ на 2020 рік.
- Графік подачі структурними підрозділами інформації на фейсбук на 2020 рік.
- Порядок забезпечення виконання основних функцій наукової бібліотеки Хмельницького національного університету в дистанційному режимі роботи.
- Перелік запланованих соціологічних опитувань на 2020-2021 навчальний рік.
- Бланк анкети «Книга і бібліотека в житті сучасного студента».

На методичній раді №2 від 9.09.2020 р. розглядалося питання подальшої роботи зі складання показників з серії «Публікації викладачів ХНУ». На основі детального аналізу створення бібліографічних посібників за останні 5 років було прийнято рішення:

- Припинити роботу зі створення щорічних показників «Публікації викладачів університету» з 1 січня 2021 року.
- Продовжувати наповнювати новими науковими публікаціями викладачів університету БД:
  - Інституційний репозитарій ХНУ <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>;
  - Електронна бібліотека ХНУ http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php;
  - Наукові видання ХНУ http://library.khnu.km.ua/?page_id=812;
  - Автореферати дисертацій, захищених у ХНУ http://lib.khnu.km.ua/asp/php_avtoreferat/page_lib.php;
  - Наукові конференції ХНУ http://lib.khnu.km.ua/konfer_HNU/konfer_HNU.php;
  - Видання викладачів http://library.khnu.km.ua/?page_id=2395.
- Більше уваги приділяти роботі з наповнення та редагування БД:
  - Доктори науки, професори http://lib.khnu.km.ua/inf_res/avtory_HNU/begin.php;
  - Науковці Хмельниччини http://lib.khnu.km.ua/asp/php_bibliograf_temy1/page_lib.php;
  - Наукові виданняЗВО Хмельницької області http://lib.khnu.km.ua/asp/php_vnz_gz/page_lib.php;
  - Календар знаменних і пам'ятних дат;
  - Віртуальних виставок та їх презентацій в інформаційному середовищі університету http://library.khnu.km.ua/?page_id=142.
- Активізувати просування цієї інформації у світове наукове середовище через:
  - Вебсайти бібліотеки та університету,
  - Соціальні мережі,
  - YouTube,
  - Вікіпедію.

Крім того, розглядалися питання про: редагування картотеки книгозабезпеченості; порядок роботи бібліотеки в умовах адаптивного карантину; підготовку та методику проведення соціологічного дослідження через анкетне опитування «Книга і бібліотека в житті сучасного студента»; удосконалення системи підвищення кваліфікації працівників бібліотеки; проведення занять з підвищення кваліфікації в онлайн-режимі; популяризацію онлайн-сервісу «Віртуальна довідка»; роботу сектору НТД; подання

інформації у Вікіпедію; створення на сайті бібліотеки довідково-інформаційного сервісу «онлайн-консультант».

Регламентуюча документація

За рік розроблено, відредаговано та затверджено на засіданнях методичної ради регламентуючі документи:

- Положення про інформаційно-бібліографічний відділ наукової бібліотеки Хмельницького національного університету;
- Інструкцію «Періодичні та інформаційні видання у фонді наукової бібліотеки Хмельницького національного університету»;
- Методику редагування бази даних «Книгозабезпеченість навчальних дисциплін наукової бібліотеки ХНУ»;
- Методичні рекомендації до ведення бібліотечної сторінки в соціальній мережі «Фейсбук»;
- Внесено зміни в Положення про наукову бібліотеку Хмельницького національного університету.

Робота обласного методичного об'єднання

17 грудня на базі бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету (м. Кам'янець-Подільський) проведено круглий стіл «Л. У. Биковський: видатний бібліотекознавець, упорядник університетської книгозбірні» (до 125-річчя від дня народження).

У рамках круглого столу відбулося засідання директорів бібліотек, на якому обговорювалися перспективи подальшої корпоративної діяльності бібліотек об'єднання та інші поточні питання.

На основі звітів про роботу бібліотек ЗВО Хмельницького методичного об'єднання за 2019 рік проведено аналіз діяльності книгозбірень та розроблено план роботи бібліотек об'єднання на 2020 рік.

Важливою в бібліотечній діяльності є політика нарощування ресурсів завдяки розвитку корпоративних зв'язків між бібліотеками і поповнення повнотекстових баз даних. Проводилася робота з наповнення корпоративного проекту бібліотек Хмельницької області БД «Науковці Хмельниччини» (краєзнавчий інформаційний ресурс, що максимально повно розкриває життєвий шлях та наукову діяльність вчених, які мають звання «доктор наук», «професор»). Загалом на 1.01.2021 року БД містить інформацію про 147 науковців краю.

Започатковано нову БД «Наукові видання ЗВО Хмельницької області» - корпоративний проект, створений з метою популяризації та просування наукових доробків університетів у вітчизняний та міжнародний інформаційний простір. До наповнення ресурсу долучилися бібліотеки 4-х навчальних закладів Хмельницького методичного об'єднання. Наразі БД нараховує 26 назв повнотекстових наукових видань закладів вищої освіти області. Програмний пошуковий модуль дає змогу вести пошук у БД за алфавітом, назвою, галуззю знань та за назвою навчального закладу.

Для бібліотек-членів обласного методичного об'єднання на сайті НБ ведеться сторінка «Методичне об'єднання», яка наразі складається із семи розділів. Фахові матеріали, які наповнюють розділи, сприяють підвищенню кваліфікації працівників та їхньому творчому й професійному зростанню.

Провідним аспектом діяльності науково-методичного відділу залишається консультативна допомога бібліотекам методичного об'єднання. Упродовж року надавались консультації керівникам бібліотек ЗВО, провідним фахівцям з питань:

- робота з БД WebofScience;
- книгозабезпеченість навчальних дисциплін, акредитація кафедр та визначення індексу книгозабезпеченості;
- консервація каталогів. Робота з алфавітним систематичним каталогом;
- обмінний фонд, особливості оплати пересилки літератури;
- робота з БД «Scopus». Реєстрація в наукометричних БД;
- відзначення дарувальників (в рамках акції «Подаруй бібліотеці книгу»);
- перші кроки зі створення репозитарію, програмне забезпечення, особливості наповнення інституційного репозитарію;
- переведення картотеки книгозабезпеченості в автоматизований режим;
- робота бібліотеки в умовах карантинних обмежень.

Підвищення кваліфікації

У бібліотеці діє система безперервної інформаційно-бібліотечної освіти як цілеспрямований процес підготовки і підвищення рівня кваліфікації працівників. Актуальними у звітному році були теми: інформаційно-бібліографічна робота, поширення практик роботи з наукометричними базами даних, бібліотечне обслуговування віддалених користувачів, дистанційна робота бібліотеки в період карантинних обмежень, інноваційна діяльність тощо.

Айвазян О.Б. отримала сертифікат за участь у V Міжнародній конференції «Universitylibraryat a newstageofsocialcommunicationsdevelopment» (8-9 жовтня, м. Дніпро).

Умови роботи в період жорсткого карантину сприяли активізації самостійного підвищення кваліфікації працівниками через проходження різноманітних курсів з подальшим запровадженням досвіду в роботу книгозбірні. Під час дистанційної роботи працівники бібліотеки, використовуючи можливості масових відкритих онлайн-курсів, отримали іменні електронні сертифікати:

- На платформі «Prometheus» за темами:
  - «Медіаграмотність для громадян»;
  - «Медіаграмотність: практичні навички»
- На першій дистанційній платформі громадянської освіти від Відкритого Університету Майдану (ВУМ) за темами:
  - «Цифрова безпека та комунікації онлайн»
  - «Цифрові комунікації в глобальному просторі»
  - «Цифрова безпека та комунікація в онлайн»
  - «Бібліотека – відкритий публічний простір»
  - «Академічна доброчесність в університеті»
  - «Мистецтво слухати»
  - «Креативне мислення»
  - «Відкриті електронні ресурси»
- Авторського курсу Дзвенислави Новаківської «Ефективні презентації» на платформі «Вище» GoHigher.org;
- Курсу «Дія. Цифрова освіта» (на порталі «Дія»);

Засвоєно онлайн-курси й інших українських навчальних платформ та отримано сертифікати за темами: «Академічна доброчесність в університеті», «Як стати YouTube-блогером».

Працівники бібліотеки брали участь у вебінарі «Ефективні презентації» від IREX inUkraine (О. Шлеєнков).

Загалом бібліотекарі отримали 39 іменних електронних сертифікатів.

Комплексні форми підвищення кваліфікації в бібліотеці:

1.1. У системі «Бібліотечні уроки» проведено консультації за темами:

- «Алгоритм подання інформації на сторінку наукової бібліотеки в соціальній мережі «Фейсбук»»;
- «Досвід роботи зарубіжних бібліотек у популяризації читання»;
- «Пандемія«Covid-19». Нові форми діяльності бібліотек».

Під час проведення консультацій використовувалися інтерактивні форми засвоєння матеріалу, виконувалися й практичні завдання.

1.2. Інформаційні огляди, необхідні для розкриття нових надходжень до книгозбірні, зокрема й з бібліотечної справи:

- Інформаційний огляд «Бібліотечна крамниця»
- Інформаційний калейдоскоп «Система вищої освіти в Україні в умовах пандемії»
- Ключові моменти Стратегії розвитку ХНУ і наукової бібліотеки
- «Як не заплутатися у павутинні?» - онлайн-моніторинг професійної інформації
- Безпека бібліотекарів, читачів, співробітників під час пандемії . Ознайомлення з Наказом №44 від 11.03.20 р. «Про заходи запобігання розповсюдженню захворювання на коронавірус».

1.2. Підвищення загальноосвітнього та культурного рівня через підготовку та проведення працівниками тематичних оглядів. Проведено 5 тематичних оглядів:

- «Веніамін Олександрович Кордт – український історик, бібліограф, засновник НБУВ»
- «2020 рік – Всесвітній рік Біблії»
- «2020 рік – рік Європи в Україні»
- «Нобелівська премія. 120-річчя від дня заснування»
- «Вмій пожартувати» - презентація виставки-жарту.

Традиційні заняття з підвищення кваліфікації продовжувалися в режимі відеоконференцій (програма ZOOM). Для колективу та бібліотек методичного об'єднання проведено бібліотечні відеоконсультації «Подання інформації на сторінку наукової бібліотеки ХНУ в соціальній мережі «Фейсбук»: проблеми, помилки, оцінка діяльності» та «Досвід роботи зарубіжних бібліотек у період карантину».

У структурних підрозділах проводилися різні форми занять, які передбачають активне навчання, спрямоване на розвиток знань, вмінь та навичок, створюють умови для саморозкриття працівників: практикуми, тренінги, майстер-класи. Зокрема проведено:

- Практикум «Новий засіб комунікації: ZOOM» (проведення тематичних оглядів в нових умовах)
- Практичне заняття «Редагування записів ЕК в умовах віддаленого доступу до баз даних НБ ХНУ»
- Проф-майстерня «Яким бути бібліотечному фахівцю 4.0?»
- Тренінг «Фінансова грамотність бібліотекарів» (провів працівник Ощадбанку).

Крім того, за звітний рік проведено: 42 заняття у структурних підрозділах з актуальних для діяльності відділів проблем, 36 годин самоосвіти, виробничі наради в підрозділах. З працівниками бібліотеки проведено збори колективу.

30 січня директор бібліотеки О.Б. Айвазян пройшла навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки керівників структурних підрозділів, на яких покладено виконання обов'язків, пов'язаних із забезпеченням пожежної безпеки об'єктів та території, та отримала посвідчення.

Самоосвіта:

З метою самоосвіти, підвищення кваліфікації та вивчення інновацій, досвіду роботи в бібліотечній справі працівники бібліотеки зареєстровані у професійних спільнотах, у яких обмінюються досвідом та черпають інформацію про сучасне, новітнє, технологічне і інтелектуальне в сучасних бібліотеках. Серед спільнот:

- «Сучасний бібліотекар»
- «Універсальна десяткова класифікація (УДК) в Україні»
- «БібліоТека»
- «Жива сучасна бібліотека – БФ Бібліотечна країна».

Крім того, працівники ознайолювалися з новинками літератури, які надходять у фонд бібліотеки; вивчали досвід бібліотек, який поданий у фахових періодичних виданнях. Науково-методичним відділом проводилося індивідуальне інформування та надавалися працівникам довідки з питань удосконалення роботи технологічних бібліотечних процесів.

Впровадження комп'ютерних технологій

У звітному році загальна кількість ПК по бібліотеках ЗВО Хмельниччини становила 174. Програмне забезпечення різне: бібліотека ХУУП – програма «Філін»; ХКТЕІ – пакет програм «Бібліограф»; КПНУ, ПДАТУ, ХНУ, ХГПА – «УФД. Бібліотека». Всі бібліотеки об'єднання використовують технології Wi-Fi.

Бібліотека ХГПА

Загальний комп'ютерний парк бібліотеки становить 13 ПК, усі вони мають доступ до мережі інтернет. До послуг користувачів - 2 ксерокси, 1 сканер та 2 принтери.

НБ ХУУП

У структурі бібліотеки функціонує відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення. Всього в бібліотеці 19 комп'ютерів, з них 8 - для роботи користувачів. Усі ПК під'єднанні до мережі Інтернет. У читальному залі користувачі мають змогу працювати з власною портативною комп'ютерною технікою (всі робочі місця обладнанні розетками).

Впродовж року проводилась активна робота з популяризації бібліотеки, її ресурсів та послуг в соціальній мережі Facebook.

Наявна в бібліотеці техніка використовувалась для створення ЕК книг та дисертацій, обліку фонду (програма «Філін»). На основі програми створювались щомісячні списки нових надходжень. Велась робота знаповнення електронної бібліотеки навчально-методичної літератури.

Продовжувалась робота зі штрихкування нових надходжень та конверсії фонду. Ведеться електронна база читачів бібліотеки.

Бібліотека ХКТЕІ

У бібліотеці 34 ПК, під'єднаних до мережі інтернет. До послуг користувачів 30 комп'ютерів. В бібліотеці автоматизовано процес обліку книговидачі. Весь фонд підручників штрихкований, завершено роботу з рекаталогізації фонду бібліотеки. Проведено роботу з розширення функціональних можливостей програмного продукту «Електронна бібліотека».

Бібліотека КПНУ

Загальний парк комп'ютерної техніки бібліотеки нараховує 40 комп'ютерів та 7 одиниць копіювально-розмножувальної техніки, з них: принтерів – 3, багатофункціональних пристроїв – 3, сканер – 1.

Тривала робота з удосконалення автоматизації бібліотечних процесів.

Відділ інформаційних технологій та автоматизації забезпечував функціонування:

- електронного каталога,
- вебсайту бібліотеки,
- інституційного репозитарію,
- повнотекстових власних і придбаних БД,
- світових джерел інформації,
- тестового доступу до повнотекстової бази даних електронних документів «Polpred.com.»,
- доступ до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. За рік в наукометричній базі проведено 2324 сесії пошуку та переглянуто 1528 записів.

В бібліотеці функціонує читальний зал електронної бібліотеки, оснащений 13 персональними комп'ютерами та багатофункціональним пристроєм. Фонд читального залу складає 868 дисків, 50426 електронних документів доступні користувачам у локальній мережі.

Інституційний репозитарій університету Elar KPNU представлено у ROAR, Open DOAR, Google Академія. В 2020 році проведено усунення технічних недоліків у роботі ресурсу. У зв'язку з технічними проблемами у роботі репозитарію до ресурсу у звітному році додано лише 445 документів. Загальна кількість документів становить 2265 найменувань.

Впродовж року продовжувався друк та обклеювання нових надходжень літератури штрих-кодовими етикетками. За рік виготовлено 6500 етикеток.

Робота бібліотеки з питань комп'ютеризації та автоматизації велась за напрямками:

- Організація, технічна та програмна підтримка, інформаційне наповнення сторінок вебсайту бібліотеки, забезпечення роботи електронної пошти, виходу в Інтернет.
- Підтримка функціонування групи у мережі Facebook.
- Комп'ютерний набір та редагування видань, що готуються працівниками бібліотеки до друку.
- Поповнення бази даних «Інформаційні ресурси», яка розміщена на вебсайті бібліотеки.
- Створення краєзнавчого рубрикатора.
- Наповнення БД.
- Реєстрація нових надходжень в ЕК.
- Наповнення Зведеного ЕК бібліотек ЗВО Хмельницької області.
- Наповнення Зведеного електронного краєзнавчого каталогу бібліотеки.

НБ ПДАТУ

Основні напрями роботи відділу інформаційних технологій, консультування та комп'ютерного забезпечення у 2020 році:

- підтримка та супровід сайтів університету з метою інформування загалу та фахівців бібліотечної галузі про діяльність бібліотеки засобами мережі Інтернет;
- створення разом з іншими структурними підрозділами бібліотеки електронних інформаційних ресурсів та забезпечення доступу до них реальним та потенційним користувачам;
- консультативна і практична допомога з питань використання нових інформаційних технологій;
- впровадження нових методів вирішення завдань бібліотеки шляхом широкого

залучення робітників інших відділів до роботи із засобами автоматизації;

- комплектування фонду репозитарію університету за рахунок сканування й обробки друкованих видань, обробки електронних матеріалів університету і матеріалів з мережі інтернет. За рік додано 679 наукових праць, загалом репозитарій на кінець звітного року нараховує 7127 повних текстів.

Працювали з цифровими версіями періодичних видань, зокрема:

- журнал «Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка»: № 30 (2019), № 31 (2019), № 32 готується до випуску;
- журнал «Економічний дискурс»: № 1 (2019), № 2 (2019), № 3 (2019), № 4 (2019), № 1 (2020), № 2 (2020);
- журнал «Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації»: № 1-2 (2019), № 3-4 (2019), № 1 (2020), № 2 (2020) статей.

Здійснювалася підготовка та відправка поточних випусків журналів до Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського; підготовка та завантаження поточних випусків журналів до наукометричної бази «IndexCopernicus».

Здійснювалася перевірка студентських наукових робіт на плагіат за допомогою програмного забезпечення Unicheck згідно з навчальним планом. За рік перевірено 1422 роботи.

Студенти університету активно користувались доступом до мережі інтернет через 12 ПК, які знаходяться в читальних залах наукової бібліотеки.

Приділялась значна увага консультуванню студентів щодо роботи з комп'ютерами.

Негативно позначається на роботі бібліотеки те, що впродовж останніх років не виділяються кошти для удосконалення технічного та програмного забезпечення, розробки засобів використання вебтехнологій, упровадження новітніх інформаційних технологій. Наразі бібліотека не має власного вебсайту. З копіювально-розмножувальної техніки у бібліотеці є лише 1 копія та 1 принтер.

Власними силами здійснювалась технічна підтримка і поточний ремонт комп'ютерів.

НБ ХНУ

1. Здійснювалося адміністрування вебсайту бібліотеки.

2. Програмне забезпечення

2.1. Адміністрування АБІС та баз даних:

- SQL Server 2005+ БД УФД/Бібліотека; створювалися резервні копії бази УФД/Бібліотека;
- Windows 2000 і Windows 2003 сервери, Linux-сервер, вебсайту бібліотеки;
- 7 комп'ютерів для студентів та 40 автоматизованих робочих місць для бібліотекарів;
- баз даних:
  - «Електронний каталог»;
  - «Бібліотечний фонд»;
  - «Читачі»;
  - «МБА»;
  - «Віртуальна довідка»;
  - «Регламентуючі документи»;
  - «Електронна бібліотека ХНУ»;
  - «Рішення методичних рад»;
  - «Зведений електронний каталог бібліотек Хмельницької області»;

- «Інституційний репозитарій Хмельницького національного університету ElarKhNU»;
- «Науковці Хмельниччини»;
- автоматизованої інформаційної системи «Леонорм-інформ– Електронний каталог бібліографічних описів національних та міждержавних стандартів України».
- програм:
  - «Реєстраційна картка користувача»;
  - «Управління персоналом»;
  - «Облік довідково-бібліографічного обслуговування»;
  - «Книгозабезпеченість навчального процесу»;
  - «Поточна статистика»;
  - «Облік додаткових послуг»;
  - «Переоблік фонду бібліотеки ХНУ»;
  - «Електронна бібліотека ХНУ»;
  - «Статистика використання репозитарію».

2.2. Використання наявних програмних та технічних засобів:

- зняття статистичних показників роботи бібліотеки (щомісяця);
- збір статистичних даних про відвідування сторінки бібліотеки в соціальній мережі Facebook та популярності постів книгозбірні;
- здійснено:
  - перевірку 185-ти документів у програмі «Антиплагіат» (через карантин перевірка документів здійснювалася дистанційно);
  - створено програмний модуль «Наукові видання ЗВО Хмельницької області» з можливістю пошуку за алфавітом, назвою, галуззю знань та за назвою навчального закладу;
  - конвертовано дані формату xlsv таблиці sql для подальшого їх вливання в таблиці тематичного каталогу cards, ref_card БД Library. Після вливання проведений загальний контроль БД Library;
  - з метою визначення книгозабезпеченості дисциплін влиті дані з таблиці cards БД Library в таблицю data_buchzabez БД libibv;
  - відредаговано програмний модуль для вилучення (списання) документів з БД «Електронна бібліотека». Модуль переданий в СЕБ для додаткового тестування;
  - створено програмний модуль «Анкета «Книга і бібліотека в житті сучасного студента» для підрахунку результатів анкетування в автоматизованому режимі;
  - створено новий програмний модуль для довідково-інформаційного сервісу «Онлайн-консультант» по обробці запитів, які надходять через канал комунікації з користувачами. Сервіс розміщено на головній сторінці вебсайту бібліотеки;
  - створення 3-х віртуальних виставок;
  - створення відеопрезентацій та відеороликів;
  - створено віртуальний сервер, за допомогою якого співробітники бібліотеки з домашніх ПК отримали авторизований доступ до АБІС «УФД. Бібліотека» і можливість працювати з її основною БД «Електронний каталог» та допоміжними модулями.

Проведено:

- технічне обслуговування наявної комп'ютерної та копіювальної техніки;

- поточний ремонт технічних засобів;
- технічну підтримку усіх інформаційних та просвітницьких заходів бібліотеки, а також занять з підвищення кваліфікації;
- технічну підтримку перегляду вебінарів;
- обробку відеофайлів, аудіофайлів для проведення масових заходів;
- виготовлення читацьких карток (ламінування, штрих-коди) для студентів I курсу, сторонніх користувачів, інших категорій користувачів – всього 505 шт.;
- виготовлення штрих-кодів для документів – 2000 та для читацьких карток – 505;
- виготовлення копій документів для користувачів та внутрішніх потреб бібліотеки;
- інвентаризацію всіх технічних засобів бібліотеки.

У 2020 році придбано:

- 1 ноутбук HP255

Господарська робота

Господарська робота спрямовувалась на поліпшення умов праці працівників бібліотек та підвищення комфортності обслуговування читачів. Впродовж року у книгозбірнях об'єднання проводились косметичні ремонти, підтримувалися в належному стані приміщення, меблі, техніка. Здійснено перевірку роботи систем пожежної автоматики, вентиляційних установок, систем освітлення. Систематично проводились виробничі наради, у тому числі з господарських питань.

Бібліотека КПНУ

Підрозділи бібліотеки були вчасно забезпечені бібліотечною технікою (формуляри читача, щоденники роботи, каталожні картки, поличні та каталожні роздільники тощо).

Проведена заміна зношених ламп освітлення у приміщенні читального залу №2, книгосховищі центрального абонементу, відділі комплектування та наукової обробки документів.

Здійснено переміщення читального залу електронної бібліотеки у приміщення читального залу №2.

Відповідно до «Положення про огляд готовності підрозділів бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка до навчального року» здійснюється огляд підрозділів за критеріями оцінки. За результатами огляду кращі підрозділи відзначили грамотами.

НБ ХНУ

- Придбано 12 пар чорних штор у зал для проведення масових заходів.